

מפרט אחיד לפריט 3.5 א'

מזון לבעלי חיים :

ייצורו, עיבודו, אריזתו

הערה: על פי התוספת לצו רישוי עסקים, המשרד להגנת הסביבה הוא נותן אישור בפריט זה, הפטור מכתובת מפרט אחיד

תוכן עניינים

פרק 1 - הגדרות כלליות.....	3
פרק 2 - תנאים רוחביים.....	4
פרק 3 - זרוע העבודה.....	6
פרק 4 - משרד החקלאות ופיתוח הכפר.....	18
פרק 5 - הרשות הארצית לכבאות והצלה (תצהיר עד 500 מ"ר).....	29
פרק 6 - הרשות הארצית לכבאות והצלה.....	33

פרק 1 - הגדרות כלליות

- 1.1. בעל מקצוע מוסמך**
- 1.1.1. מי ששר הפנים הסמיכו לעניין סעיף 6 לחוק רישוי עסקים (להלן - החוק), והוא אחד מאלה:
- (1) מהנדס רשוי כמשמעותו בחוק המהנדסים והאדריכלים, התשי"ח-195 (להלן - חוק המהנדסים), הרשום במדור הנדסה אזרחית, ואדריכל רשוי כמשמעותו בחוק המהנדסים הרשום במדור לארכיטקטורה.
- (2) במבנה פשוט, כהגדרתו בתוספת הראשונה לתקנות המהנדסים והאדריכלים (רישוי וייחוד פעולות), התשכ"ז-1967 (להלן - תקנות ייחוד פעולות):
- (א) מהנדס או אדריכל רשום בפנקס המהנדסים והאדריכלים במדור להנדסה אזרחית או ארכיטקטורה.
- (ב) הנדסאי כמשמעותו בתוספת הראשונה לתקנות ייחוד פעולות.
- 1.2. בעל עסק**
- 1.2.1. לרבות בעל רישיון העסק, מבקש הרישיון, המחזיק בעסק או האדם שבהשגחתו, בפקוחו או בניהולו פועל העסק.
- 1.3. גורם מוסמך ארצי**
- 1.3.1. כל אחד מאלה, לפי העניין:
- (1) ראש רשות הרישוי שבתחומה נמצא העסק, או עובד בכיר אחר מקרב עובדיה שהוא הסמיק לעניין זה.
- (2) המנהל הכללי של המשרד נותן האישור, או עובד בכיר אחר מקרב עובדי משרדו שהוא הסמיק לעניין זה.
- (3) נציב כבאות והצלה, או קצין כבאות והצלה בכיר אחר שהוא הסמיק לעניין זה.
- (4) המפקח הכללי של משטרת ישראל, או קצין משטרה בכיר אחר שהוא הסמיק לעניין זה.
- 1.4. הוראות לצד המפרט האחיד**
- 1.4.1. מסמכים ותנאים כאמור בסעיף 2ג(ג) לחוק, שנקבעו בחיקוק, הנדרשים מבעל עסק לפי החוק, לרבות לפי סעיפים 6ב, 6ג ו-8 עד 11 לחוק, ואולם אין באי-פרסומם כדי לפטור מן הדרישה להגישם או למלאם.
- 1.5. החוק**
- 1.5.1. חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968.
- 1.6. התקנות**
- 1.6.1. תקנות רישוי עסקים (הוראות כלליות), התשס"א-2000.
- 1.7. מפרט, מפרט אחיד**
- 1.7.1. מפרט, לפי סעיף 1ג לחוק, המאחד את התנאים לרישיון, הנדרשים מטעם של נותני האישור לפי סעיף 7 לחוק, והמסמכים הנדרשים על-פי סעיף 6 לחוק מעסק מהסוג האמור בתחילת המפרט והוראות לצד המפרט האחיד, המופיעות במפרט.
- 1.8. נותן אישור**

1.8.1. השר להגנת הסביבה, השר לביטחון הפנים, שר העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, שר החקלאות ופיתוח הכפר או שר הבריאות, או מי שהם הסמיכו לתת אישור, לעניין עסק שקביעתו כטעון רישוי נעשתה בהתייעצות עמם, לשם הבטחת המטרות כאמור בסעיף 1 לחוק.

1.9. צו רישוי עסקים

1.9.1. צו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשע"ג-2013.

1.10. רישיון

1.10.1. רישיון עסק, היתר זמני או היתר מזורז.

1.11. רשות הרישוי

1.11.1. בתחום רשות מקומית - ראש הרשות המקומית או מי שהוא הסמיכו לכך.

1.11.2. מחוץ לתחומה של רשות מקומית - מי ששר הפנים הסמיכו לכך.

1.12. שינוי בעלות

1.12.1. כל שינוי בזהות הבעלים הרשומים ברישיון העסק, לרבות הוספת בעל או גריעתו, וכן העברת שליטה בתאגיד כמשמעותה בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

פרק 2 - תנאים רוחביים

הוראות לצד המפרט האחיד

2.1. אין באמור במפרט זה כדי לפטור את מבקש הרישיון מהגשת בקשה, ומקבלת אישורים מתאימים לפי החוק ולפי כל דין. מפרט זה אינו מהווה רישיון. המנהל עסק ללא רישיון עובר על החוק, ויהא צפוי לעונשים הקבועים בחוק.

2.2. אין באמור במפרט זה כדי לפטור בעל עסק מקיום דרישות כל דין החל עליו, אף אם הוראות הדין אינן מופיעות במפרט.

2.3. אם קיימים בעסק סוגי עסקים נוספים החייבים ברישוי לפי צו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשע"ג-2013, יחולו עליהם התנאים המסוימים לעסקים מסוגם, בין שהם מפורטים במפרט האחיד ובין שאינם מפורטים בו, והאמור בתנאים אלה לא יגרע מהם.

2.4. לבקשה לרישיון יצורפו, לאחר שנחתמו בידי בעל מקצוע מוסמך: תרשים סביבה, מפה מצבית ותכנית עסק, כמפורט בפרק ה' לתקנות. בנוסף, יצורפו לבקשה מסמכים המפורטים במפרט זה, אם ניתן להגישם בעת הגשת הבקשה.

2.5. רישיון יוצג בעסק במקום נראה לעין.

2.6. נותן אישור או רשות הרישוי רשאים להוסיף תנאים ברישיון לפי סעיף 7 לחוק.

2.7. המבקש רישיון, או בעל רישיון, רשאי להגיש השגה על תנאי או מסמך שנדרש ממנו במפרט זה, למעט תנאי או מסמך שנקבע בחיקוק. את ההשגה יש להגיש לגורם מוסמך ארצי בהתאם לטופס 9 המופיע בתקנות רישוי עסקים (הוראות כלליות), תשס"א-2000.

2.8. לגורם המוסמך לדון בהשגות מטעם נותן האישור, לפי טופס ההשגה, בתוך 30 ימים מיום קבלת הדרישה לפי המפרט האחיד. הנחיות לגבי אופן הגשת ההשגה מפורטות באתר. עותק של ההשגה יש להגיש לרשות הרישוי. עבור כל השגה יש לשלם אגרה בסך 323 ₪ (שכום)

המתעדכן מעת לעת). יודגש כי הגשת השגה אינה מתלה את תוקפה של החלטה, כל עוד לא החליט אחרת הגורם שהוגשה לו ההשגה.

2.9 ביטול רישיון או פקיעתו

2.9.1 לא יהיה תוקף לרישיון עסק או להיתר זמני אם חלו שינויים מהרשום בו או במסמכים

המצורפים לו לגבי סוג העסק, לרבות מבניו, שטחו, הבעלות בו, מיקומו וסוג העיסוק.

2.9.2 רישיון עסק יבוטל אם נעשו שינויים בעסק בהשוואה לתרשים הסביבה, המפה המצבית או

תכנית העסק, לאחר שניתנה לבעל הרישיון הזדמנות להשמיע את טענותיו.

2.9.3 היתר זמני יפקע בנסיבות האמורות בסעיף 2.9.2.

2.9.4 רשות הרישוי רשאית לבטל רישיון מטעמים אחרים, לאחר התייעצות עם נותן אישור

המופקד על קיום מטרה מן המטרות האמורות בסעיף 1(א) לחוק, שאי קיומה משמש עילה

לביטול, ולאחר שניתנה לבעל הרישיון הזדמנות להשמיע את טענותיו.

2.9.5 במקרה של יסוד סביר להניח שנעברה בעסק או לגביו עבירה לפי סעיף 14 לחוק (עיסוק

ללא רישיון, הפרת תנאי מתנאי הרישיון או הפרה של תקנות הנוגעות לעניין), ניתן להוציא

לעסק צו הפסקה מנהלי לפי סעיף 20 לחוק.

2.10 הוראות במפרט האחיד

2.10.1 בעל עסק ידווח לנותן האישור על כל שינוי בעסק, העלול להשפיע על העמידה בתנאי

הרישיון, שלושה חודשים מראש לפחות, ויפעל לפי הנחיות נותן האישור.

2.11 תחילה

2.11.1 מועד תחילתן של ההוראות המפורטות בפרקים 1 (הגדרות כלליות) ו-2 (תנאים רוחביים)

למפרט זה הוא ביום פרסומו של המפרט. מועד תחילתן של ההוראות המפורטות ביתרת

הפרקים המופיעים במפרט זה יהיה בהתאם לאמור בכל פרק, ויחול רק על ההוראות

המפורטות באותו הפרק.

פרק 3 - זרוע העבודה

מועד תחילתן של ההוראות המפורטות בפרק זה הוא ביום י"ט באייר התשפ"א (1 במאי 2021), ובכלל זה לגבי עסק שבמועד התחילה אין לו רישיון, היתר זמני או היתר מזורז, או עסק שביום התחילה היה לו רישיון או היתר זמני.

3.1. הוראות חוק הנוגעות לעניין

3.1.1. פקודת הבטיחות בעבודה, התש"ל-1970 (להלן - פקודת הבטיחות בעבודה) ותקנותיה.

התקנות העיקריות הרלוונטיות למפרט זה הן:

- (1) תקנות הבטיחות בעבודה (ציוד מגן אישי), התשנ"ז-1997.
- (2) תקנות הבטיחות בעבודה (חשמל), התש"ן-1990.
- (3) תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה), התשס"ז-2007 (להלן - תקנות עבודה בגובה).
- (4) תקנות הבטיחות בעבודה (בטיחות וגהות תעסוקתית בעבודה עם גורמים מסוכנים במעבדות רפואיות, כימיות וביולוגיות), התשס"א-2001 (להלן - תקנות המעבדות).
- (5) תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש), התשמ"ד-1984.
- (6) תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה על גגות שבירים או תלולים), התשמ"ו-1986.
- (7) תקנות הבטיחות בעבודה (מכירה והשכרה של מכונות, מתקנים וציוד), התשס"א-2001.
- (8) תקנות הבטיחות בעבודה (עגורנאים, מפעילי מכונות הרמה אחרות ואתרים), התשנ"ג-1992 (להלן - תקנות העגורנאים).
- (9) תקנות הבטיחות בעבודה (הרמת בני אדם במלגזות), התשמ"ג-1983.
- (10) תקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), התשע"א-2011.
- (11) תקנות הבטיחות בעבודה (גיליון בטיחות, סיווג, אריזה, תווי סימון של אריזות), התשנ"ח-1998.
- (12) תקנות הבטיחות בעבודה (מפעיל דוד קיטור ודוד הסקה), התש"ס-2000 (להלן תקנות מפעיל דוד קיטור ודוד הסקה).
- (13) תקנות הבטיחות בעבודה (נוחיות), התשכ"ה-1965.
- (14) תקנות הבטיחות בעבודה (עזרה ראשונה במקומות עבודה), התשמ"ח-1988.

3.1.2. חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954 (להלן - חוק הארגון) ותקנותיו.

התקנות העיקריות הרלוונטיות למפרט זה הן:

- (1) תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשנ"ט-1999 (להלן - תקנות מסירת מידע).
- (2) תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות), התשנ"ו-1996 (להלן - תקנות ממונים על הבטיחות).
- (3) תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ועדות בטיחות ונאמני בטיחות), התשכ"א-1960.
- (4) תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (תכנית לניהול הבטיחות), התשע"ג-2013 (להלן - תקנות תכנית לניהול בטיחות).

3.1.3. פקודת תאונות ומחלות משלח יד (הודעה), 1945 ותקנותיה:

- (1) תקנות מחלות מקצוע (חובת הודעה - רשימה נוספת), התש"ס-1980.
- (2) תקנות התאונות ומחלות משלח יד (הודעה על מקרים מסוכנים במקומות עבודה), התשי"א-1951.
- 3.1.4 תקנות רישוי עסקים (אחסנת נפט), התשל"ז-1976 (להלן - תקנות אחסנת נפט).
- 3.1.5 תקנות עבודת הנוער (עבודות אסורות ועבודות מוגבלות), התשנ"ו-1995.
- 3.1.6 תקנות עבודת נשים (עבודות אסורות, עבודות מוגבלות ועבודות מסוכנות), התשס"א-2001.
- 3.2 **הגדרות**
לפרק זה -
 - 3.2.1 **אזור הרמה** - התקן כלשהו המשמש או הנועד לשמש במישרין או בעקיפין לחיבור עומס להתקן הרמה ואינו מחובר דרך קבע לעומס, לרבות מענב, שרשרת, מענב חבל, טבעת, וו, מענב אונקל, סגיר, סביבול, מנעול סבב, עין הרמה, משולשת, חוליה, מלקחות לוח, מלקחות קורה, מלקחות מספריים, כלי קיבול להרמת חומרים או ציוד, דלי מלקחיים, בורג עין, קורת הרמה, מסגרת הרמה וכל התקן דומה המהווה חלק של התקן הרמה או אמצעי תליה, ולרבות תמיכה של התקן הרמה שבו משטח עבודה או במה.
 - 3.2.2 **בדיקות סביבתיות תעסוקתיות** - פעולות המבוצעות בידי בודק מעבדה מוסמך לשם מדידת רמת החשיפה המשוקללת, רמת החשיפה לזמן קצר ותקרת החשיפה במקום העבודה, הכוללות סקר מקדים מעודכן וניטור סביבתי של גורמים מזיקים שנערך בהתאם לממצאיו.
 - 3.2.3 **בדיקות רפואיות** - בדיקות שמתבצעות ע"י רופא מורשה או ע"י שירות רפואי מוסמך, לרבות בדיקות טוקסיקולוגיות-ביולוגיות.
 - 3.2.4 **בודק מוסמך** - אדם שמפקח עבודה ראשי הסמיכו בכתב לערוך בדיקות וניסויים, כמפורט בפקודת הבטיחות בעבודה.
 - 3.2.5 **בודק מעבדה מוסמך** - עובד מעבדה מוסמכת בעל הסמכה תקפה ממפקח העבודה הראשי במשרד הכלכלה והתעשייה, לערוך בדיקות סביבתיות-תעסוקתיות במקומות עבודה.
 - 3.2.6 **בעל עסק** - כהגדרתו בסעיף 1.2, לרבות המחזיק במקום העבודה.
 - 3.2.7 **גורמים מזיקים** - גורמים כימיים ופיזיקאליים מזיקים, הנמצאים במפעל, ואשר העובדים עלולים להיחשף אליהם בזמן העבודה והם רשומים בספר, בתוספת הראשונה או בתוספת השנייה של תקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), התשע"א-2011 ו/או ובאחת מתקנות הבטיחות בעבודה, גהות תעסוקתית ובריאות העובדים.
 - 3.2.8 **דוד קיטור** - מכל סגור שבו מיוצר למטרה כלשהי קיטור תחת לחץ גדול מלחץ אטמוספרי, לרבות חוסך המשמש לחימום מים המסופקים למכל כאמור ומשחן המשמש לחימום קיטור.
 - 3.2.9 **הספר** Threshold Limit Values for Chemical Substances and Physical Agents & ACGIH-Biological Exposure Indices.
 - 3.2.10 **התקני בטיחות** - התקן קבוע, אוטומטי או משולב, המגן באופן בטוח על כל חלק של מכונה, תהליך או ציוד אחר, העשוי להוות סכנה לעובדים ולנמצאים בסביבה המסוכנת, העונה על

דרישות החקיקה בנושא, תקנים רלוונטיים, הוראות יצרן, כללי מקצוע מקובלים או נהלים מקצועיים שפורסמו.

- 3.2.11. **טיפול** - אחסון, סידור, הרכבה, תיקון, ציפוי, פירוק, חידוש או ניקוי.
- 3.2.12. **טלטול** - הובלה, הולכה, שינוע, העברה ממקום למקום, מילוי, הרקה, העמסה או פריקה.
- 3.2.13. **מדריך עבודה בגובה** - מי שמוסד להכשרה נתן לו תעודת הכשרה לשמש מדריך באחד או יותר מתחומי העבודה שנקבעו בתקנות עבודה בגובה, והוא רשום במרשם.
- 3.2.14. **מחזיק במקום העבודה** - כל אחד מאלה:
- (1) המעסיק.
 - (2) במפעל - הבעל או התופש כמפורט בסעיפים 219 עד 221 לפקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), התש"ל-1970.
 - (3) בעל מקום העבודה.
 - (4) המנהל בפועל את מקום העבודה.
 - (5) אדם שבהשגחתו או בפיקוחו פועל מקום העבודה.
 - (6) המנהל בפועל של תאגיד, אם המפעל מצוי בבעלות תאגיד.
- 3.2.15. **מחלת משלח יד** - מחלה הנזכרת בתוספת שבתקנות מחלות מקצוע (חובת הודעה - רשימה נוספת), התש"ס-1980, או מחלה אחרת כלשהי שעליה הוחלו הוראות סעיף 5 לפקודת התאונות ומחלות משלח היד (הודעה), 1945.
- 3.2.16. **מיתקן חשמלי** - מיתקן המשמש לשם ייצור חשמל, הולכתו, הפצתו, צריכתו, צבירתו או שינויו (טרנספורמציה), לרבות מבנים, מכונות, מכשירים, מצברים, מוליכים, אבזרים, וציוד חשמלי קבוע או מיטלטל הקשורים במיתקן.
- 3.2.17. **מיתקן לחץ** - דוד קיטור, קולט אוויר, קולט קיטור.
- 3.2.18. **מכונה** - כל מכונה, התקן וציוד, לרבות התקן מכני ורצועת הנעה.
- 3.2.19. **מכונת הרמה** - התקן הרמה, לרבות עגורן, קילון, תלת-רגל, התקן משיכה, מחפר עגורן, מחדיר כלונסאות, כננת, מלגזה, גלגלת, גלגלת שרשרת, גלגלת כבלים, גלגילון, מסוע עילי, מסילת כבל, חבל עילי וכל מכונה אחרת שיכולה באמצעות אבזר הרמה להרים עומס, להורידו או להחזיקו תלוי.
- 3.2.20. **מכין התכנית לניהול בטיחות** - בעל השכלה וניסיון בתחום הבטיחות והבריאות התעסוקתית לפי תקנה 4 לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (תכנית לניהול הבטיחות), התשע"ג-2013.
- 3.2.21. **ממונה על הבטיחות** - בעל אישור כשירות שנתמנה בידי מעסיק לממונה על הבטיחות, הגהות ובריאות העובדים במפעל, בהתאם לסעיף 25(א) לחוק ארגון הפיקוח על העבודה ולפי תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות), התשנ"ו-1996.
- 3.2.22. **מנהל מעבדה** - מי שמחזיק מעבדה מינה אותו לאחראי על תפקוד המעבדה לפי תקנה 2(א) לתקנות הבטיחות בעבודה (בטיחות וגיהות תעסוקתית בעבודה עם גורמים מסוכנים במעבדות רפואיות, כימיות וביולוגיות), התשס"א-2001.
- 3.2.23. **מעבדה** - מקום שבו מבצעים דגימות, בדיקות, אנליזות, סינתזות, ניסויים, מחקר ופיתוח, הדרכה, לימוד והוראה תוך שימוש בגורמים מסוכנים, למעט מקומות אלה המתקיימים במסגרת מוסד חינוך כהגדרתו בחוק לימוד חובה, תש"ט-1949, במוסד חינוך ממלכתי

- ובמוסד חינוך ממלכתי דתי כהגדרתם בחוק חינוך ממלכתי, תשי"ג-1953, בבית ספר כהגדרתו בחוק הפיקוח על בתי ספר, תשכ"ט-1969, וכהגדרתו בפקודת החינוך [נוסח חדש], תשל"ח-1978, או בבית ספר מקצועי כהגדרתו בחוק החניכות, תשי"ג-1953.
- 3.2.24. **מעבדה מוסמכת (משרד הכלכלה והתעשייה) (להלן - מעבדה מוסמכת)** - מעבדה לגהות תעסוקתית של משרד הכלכלה והתעשייה וכל מעבדה אחרת שמפקח העבודה הראשי הסמיכה לבצע בדיקות סביבתיות-תעסוקתיות של ריכוזי החומר באוויר במקומות עבודה.
- 3.2.25. **מעסיק** - לרבות חבר בני אדם ונציגו החוקי של מעסיק שנפטר, ולרבות מחזיק או תופש במקום עבודה.
- 3.2.26. **מעלית** - מתקן המשמש לתנועת בני אדם או טובין בין מסילות קבועות, אשר לו תא או דוכן הנע במסלול מאונך או כמעט מאונך, ותנועתו מוגבלת על-ידי מכוון.
- 3.2.27. **מפעיל מוסמך** - מי שהוסמך לפי תקנה 4 לתקנות הבטיחות בעבודה (מפעיל דוד קיטור ודוד הסקה), התש"ס-2000 להפעיל דוד קיטור ודוד הסקה.
- 3.2.28. **מפעל - משרד הכלכלה והתעשייה (להלן - מפעל או עסק)** - מפעל או חצרים שבהם או בתחומי הגדר שלהם או מסביב להם עובדים בני-אדם בעבודת כפיים בתהליך המשמש לעשיית מצרך או חלק של מצרך, שינוי, תיקונו, עיטורו, גימורו, ניקויו, רחיצתו, פירוקו, הריסתו או הכשרתו למכירה, או הכרוך באלה, ונתקיימו בחצרים שתי אלה:
- (1) פעולת המפעל היא דרך משלח-יד או לשם השתכרות.
 - (2) אם מועסקים שם עובדים שכירים - יש למחזיק במקום העבודה זכות גישה או זכות שליטה; לרבות המפעלים המפורטים בסעיף 3 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל-1970.
- 3.2.29. **מפקח עבודה** מי שנתמנה לפי חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954, להיות מפקח עבודה, סגן מפקח עבודה ראשי או מפקח עבודה ראשי, לפי העניין, ו"מפקח אזורי" לעניין מפעל פלוני - מי שנתמנה לפי החוק האמור להיות מפקח עבודה אזורי באזור שבו נמצא המפעל.
- 3.2.30. **מקום מוקף** - חדר, תא, מכל, בור, מעבר לאדים, צינור או חלל מוקף כיוצא באלה.
- 3.2.31. **מקרה מסוכן** - מקרה כלשהו מהמקרים הנמנים בתקנות התאונות ומחלות משלח יד (הודעה על מקרים מסוכנים במקומות עבודה), התשי"א-1951.
- 3.2.32. **נאמן בטיחות** - מי שנאמן לענייני בטיחות או גהות מכוח סעיפים 19 או 20 לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954.
- 3.2.33. **נוחיות** - משתנות, בתי כיסא עם אסלה להדחה, בתי כיסא מעל בור, בתי כיסא יבשים למיניהם ונוחיות כיוצא באלה.
- 3.2.34. **סיכונים** - סיכוני בטיחות ובריאות הנובעים משימוש בצידוד, בחומר, בתהליך ייצור או בכל גורם אחר במקום עבודה.
- 3.2.35. **סקר מקדים** - סקר שיטתי הנערך במקום העבודה לצורך זיהוי, הערכה ותיעוד של גורמים מזיקים, הכולל אפיון שלסביבת העבודה ומתבצע באמצעות תצפיות ואיסוף מידע איכותי וכמותי בעמדות עבודה ובחללי עבודה, וממצאיו משמשים בסיס לקביעת היקף הניטור הסביבתי-תעסוקתי.

- 3.2.36. **עבודה בגובה** - כל עבודה, לרבות גישה למקום עבודה, שבשלה עלול עובד ליפול לעומק העולה על שני מטרים, ולרבות עבודה כאמור:
- (1) המתבצעת מעל משטח עבודה ללא גידור או מעקה תקני.
 - (2) המצריכה הטיית גוף האדם ביותר מ-45 מעלות מעבר לגדר או למעקה של משטח העבודה או מדרכת המעבר, לפי העניין.
 - (3) המתבצעת מתוך בימה מתרוממת ניידת, סל להרמת אדם או פיגוס ממוכן.
- 3.2.37. **עבודה בגורם מזיק** - ייצור, שימוש, עיבוד, טיפול, טלטול או עבודות תחזוקה.
- 3.2.38. **עגורן** - כל אחד מאלה:
- (1) עגורן צריח (Tower Crane).
 - (2) עגורן נייד (Mobile Crane) אופני, זחלי או חצי-זחלי.
 - (3) עגורן גשר עילי ועגורן שער.
 - (4) עגורן להעמסה עצמית.
- 3.2.39. **עובד** - לרבות עובד קבלן כוח אדם, עובד קבלן חיצוני, עובד עצמאי.
- 3.2.40. **עובד בגורם מזיק** - כל עובד החשוף לאחד או יותר מן הגורמים המזיקים בריכוז העולה על רמת הפעולה הסביבתית התעסוקתית, או שעובד במגע או בחשיפה, או תוך אפשרות של מגע או חשיפה לגורם בעבודה או בתהליך עבודה מן הנקובים בתוספות לתקנות בטיחות בעבודה, גהות תעסוקתית ובריאות העובדים, והוא עובד עבודה חלקית או מלאה ביום עבודה של 8 שעות מתוך יממה, במשך מספר שעות לשנה כמפורט בתקנות בטיחות בעבודה, גהות תעסוקתית ובריאות העובדים.
- 3.2.41. **רופא מורשה** - רופא מומחה לרפואה תעסוקתית, וכן רופא של שירות רפואי מוסמך ששר הכלכלה והתעשייה, בהסכמת שר הבריאות, הרשו לעניין תקנות גהות תעסוקתית.
- 3.2.42. **רמת הפעולה** - רמה של מחצית החשיפה המשוקללת המרבית המותרת או, אם לא נקבע ערך לחשיפה המשוקללת המרבית המותרת, מחצית תקרת החשיפה המותרת של הגורמים המזיקים הנקובים בתוספת הראשונה ובחלק א' בתוספת השנייה בתקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), התשע"א-2011.
- 3.2.43. **רעש מזיק** - רעש שמפלסו גבוה מהערכים המותרים בתקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש), התש"ס-2000, העלול לגרום לנזק בריאות לעובד החשוף לו במקום עבודתו.
- 3.2.44. **שירות רפואי מוסמך** - כל אחד מאלה:
- (1) לשכה בריאות מחוזית או נפתית של משרד הבריאות, אם שר הבריאות הסמיכה להיות שירות רפואי מוסמך, בכלל או לעניינים מסוימים.
 - (2) קופת חולים, כהגדרתה בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994.
 - (3) מוסד רפואי, ששר הכלכלה והתעשייה, בהסכמת שר הבריאות, הסמיכו לביצוע בדיקות רפואיות לעניין תקנות אלה.
- 3.2.45. **תאונת עבודה** - תאונה שאירעה לעובד תוך כדי עבודתו ועקב עבודתו אצל מעסיקו או מטעמו, ולעובד עצמאי - עקב עיסוקו במשלח ידו.
- 3.2.46. **תקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים - למפרט זה** - כל אחת מאלה:
- (1) תקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים),

התשע"א-2011.

(2) תקנות הבטיחות בעבודה (בטיחות וגהות תעסוקתית בעבודה עם גורמים מסוכנים במעבדות רפואיות, כימיות וביולוגיות), התשס"א-2000.

(3) תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש), התשמ"ד-1984.

3.3 כללי

3.3.1 בעל עסק יקיים כהלכה את כל הוראות החקיקה הנוגעות לעניין לגבי סוג העסק שלו, לפי

מספר העובדים, תהליכי העבודה, גורמים מזיקים, ציוד ומכונות, תנאי רווחה וכדומה.

3.3.2 דרישות בעניין הבטיחות והבריאות התעסוקתית חלות הן ביחס לעובדים והן ביחס

לנמצאים במקום העסק וסביבתו. לכן, גם לגבי מבקרים במקום העסק שאינם עובדים - יינקטו לגביהם אמצעי בטיחות וגהות ע"י בעל העסק.

3.4 תנאים מוקדמים

3.4.1 לא יתחיל בעל עסק לתפוש חצרים כמפעל ולא יתחיל להשתמש בחצרים כמפעל אלא אם

נמסרה, לפחות עשרה ימים מראש, הודעה בכתב [למפקח עבודה אזורי](#) או אם התיר המפקח בכתב לתפוש או להשתמש כאמור לפני תום עשרת הימים, בהתאם לדרישת סעיף 195 לפקודת הבטיחות בעבודה.

3.4.2 בעל עסק יתקין נקודות נאותות ונגישות לצורך הספקת מים ראויים לשתייה, שהגישה

אליהן נוחה לכל העובדים במפעל, בהתאם לדרישת סעיף 136 לפקודת הבטיחות בעבודה.

3.4.3 בעל עסק יתקין ויקיים נוחיות מספיקות ונאותות לשימוש כל העובדים בעסק, נפרדות

לגברים ולנשים, תקינות ובמצב נקי בכל עת, כנדרש [בתקנות הבטיחות בעבודה \(נוחיות\)](#), [התשכ"ה-1965](#).

3.4.4 בעל עסק, שמבוצע בו תהליך מסוכן לבריאות, יקצה לרשות העובדים מקום מתאים לאכילת ארוחותיהם, ובו שולחנות וכסאות במספר מספיק לשימוש העובדים, בהתאם לדרישת סעיף 158 לפקודת הבטיחות בעבודה.

3.4.5 בעל עסק ירכוש ויתקין בעסק ארגזי עזרה ראשונה, נגישים במהירות ובקלות בעת הצורך, עם תכולה הנדרשת בתקנות הבטיחות בעבודה (עזרה ראשונה במקומות עבודה), התשמ"ח-1988, בהתאם למספר העובדים.

3.4.6 בעל עסק יתקין אמצעי יניקה, ניקוז ופליטה טובים ויעילים, סמוך ככל האפשר למקום הימצאותו של הגורם המזיק וכן יתקין מערכות אוורור יעילות בכל מקומות העבודה והשהיה של העובדים החשופים לגורם מזיק, בהתאם לדרישות תקנה 2 לתקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), תשע"א-2011.

3.4.7 בעל עסק, במקום שבו קיימת אטמוספירה נפוצה, יתקין מיתקן חשמלי מהסוג המונע התפוצצות; המיתקן יהיה מותאם לתקן ישראלי ת"י 60079.

3.5 תנאים ברישיון

3.5.1 ארגון מערך הבטיחות

(1) תנאי תשתית

(א) בטרם התקנת דוד קיטור יגיש בעל עסק בקשה למחוז הרלוונטי של מינהל

הבטיחות והבריאות התעסוקתית, בהתאם לדרישות המפורטות [בנוהל דרישות](#)

[לצורך מתן היתר להתקנת דוד קיטור](#).

- (ב) בעל עסק יאחסן חומר מסוכן כהגדרתו [בחוק חומרים מסוכנים](#), במקום בר-פיקוח, רחוק ממקור חום ואש, עם שילוט מתאים.
- (2) תנאים תפעוליים
- (א) בעל עסק לא יפעיל עסק מהסוג המפורט [בתקנה 4 לתקנות ממונים על הבטיחות](#) אלא לאחר שמינה ממונה על הבטיחות בעל אישור כשירות תקף באמצעות הטופס "[הודעה על מינוי ממונה בטיחות](#)" ולאחר שקיבל אישור ממפקח עבודה אזורי על המינוי.
- (ב) בעל עסק מהסוג המפורט [בתקנה 4 לתקנות ממונים על הבטיחות](#) יעסיק ממונה על הבטיחות בהיקף העסקה כנדרש [בנוהל היקף העסקת ממונים על הבטיחות של משרד העבודה והרווחה](#).
- (ג) בעל עסק שמינה ממונה על הבטיחות יקיים את חובותיו כמפורט [בתקנה 11 לתקנות הממונים על הבטיחות](#).
- (ד) בעל עסק, אשר קיימת בו מעבדה, לא יפעיל את המעבדה אלא אם מינה מנהל מעבדה וינקוט אמצעי בטיחות וגיהות תעסוקתיים כמפורט [בתקנות 4, 5, 6, 7 לתקנות המעבדות](#).
- (ה) בעל עסק לא יפעיל דוד קיטור כהגדרתו [בנוהל דרישות לצורך מתן היתר להתקנת דוד קיטור](#) אלא אם קיבל היתר להתקנת דוד קיטור ממפקח עבודה אזורי.
- (ו) בעל עסק לא יפעיל דוד קיטור או דוד הסקה כהגדרתם [בתקנות מפעיל דוד קיטור ודוד הסקה](#) אלא לאחר שמינה, באמצעות הטופס "[מינוי מפעיל דוד קיטור ודוד הסקה](#)", מפעיל מוסמך בעל תעודת הסמכה תקפה שהונפקה בידי רשות הסמכה כהגדרתה [בתקנות מפעיל דוד קיטור ודוד הסקה](#), בהתאם לדרישות תקנות 2 ו-4 לתקנות מפעיל דוד קיטור ודוד הסקה.
- (ז) בעל עסק לא יפעיל מכונת הרמה המופעלת בכוח מכני, חשמלי, הידראולי או פניאומטי, למעט עגורן אלא בידי אדם העונה לדרישות שפורטו [בתקנה 18\(ב\) לתקנות העגורנאים](#) ושמונה בידי בעל עסק למטרה זו באמצעות הטופס "[מינוי מפעיל מכונת הרמה](#)".
- (ח) בעל עסק לא יפעיל מקום עבודה כהגדרתו [בתקנות תכנית לניהול הבטיחות](#) אלא כשבידיו תכנית לניהול בטיחות אשר הוכנה בידי מכין תכנית לניהול בטיחות, בהתאם להוראות חובה בתכנית בטיחות המפורטות [בתקנה 5 לתקנות תכנית לניהול בטיחות](#).
- (ט) בעל עסק במקום עבודה כהגדרתו [בתקנות תכנית לניהול הבטיחות](#) ימלא אחר דרישות [תקנה 3 לתקנות תכנית לניהול בטיחות](#).
- (י) בעל עסק, בו מועסקים לפחות 25 עובדים, יקים ועדת בטיחות כנדרש [בסעיף 10 לחוק הארגון](#) ויכשיר נאמני בטיחות כנדרש [בתקנה 4 לתקנות מסירת מידע](#). מזכיר הוועדה ידווח על הקמת הוועדה כאמור בסעיף 3.6.1(3).
- (יא) בעל עסק ימנה "אדם כשיר" כהגדרתו בסעיף 38(ב) [לפקודת הבטיחות בעבודה](#) באמצעות [כתב מינוי לאדם כשיר](#), לבצע פעולה במכונות שבתנועה ובממסרת שבתנועה כשאינן מגודרות.

(יב) בעל עסק לא יעסיק עובד בחומר או בציוד או בביצוע תהליך עבודה, שבהם קיימים סיכונים, אלא אם מסר לעובד תמצית מידע בכתב אודות הסיכונים אליהם העובד עלול להיות חשוף בעסק, לכל המאוחר ביום תחילת עבודתו, באמצעות נהלים והוראות עבודה ובטיחות מעודכנים, בהתאם לדרישת תקנה 7 לתקנות מסירת מידע.

(יג) בעל העסק יקיים הדרכה לעובד החשוף לסיכונים, המותאמת לתפקידו ולסיכונים אליהם הוא חשוף, בדבר מניעת סיכונים והגנה מפניהם באמצעות בעל מקצוע מתאים ויוודא כי כל עובד הבין את הסיכונים והוא בקיא בנושא ההדרכה וכי הוא עובד על פיה. בעל העסק יחזור ויקיים הדרכה כאמור בהתאם לצורכי העובדים ולפחות אחת לשנה אלא אם נקבע אחרת בתקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים, והכל בהתאם לדרישות [תקנות מסירת מידע](#).

(יד) בעל עסק ינהל [פנקס רישום הדרכה](#) בהתאם [לתקנה 6 לתקנות מסירת מידע](#), (טו) בעל עסק יחזיק במקום עבודה גיליון בטיחות (SDS) של כל חומר מסוכן, כהגדרתו [בחוק חומרים מסוכנים, תשנ"ג-1993](#) (להלן - חוק חומרים מסוכנים), הנמצא במקום העסק; העתק מהגיליון יוחזק במקום נגיש ובהישג ידם של העובדים במקום העבודה, בהתאם לדרישות [תקנות 3 ו-6 בתקנות הבטיחות בעבודה \(גיליון בטיחות, סיווג, אריזה, תווי סימון של אריזות\), התשנ"ח-1998](#).

(טז) בעל עסק יסמן חומרים, ציוד ותהליכי עבודה מסוכנים במקום העבודה בתוויות או בשלט אזהרה מתאימים ומובנים, וכן יתקין שלטי הדרכה לשימוש בציוד מגן אישי כנדרש [בתקנה 8 לתקנות מסירת מידע](#). (יז) בעל עסק יקבע נהלי עבודה ונהלי בטיחות וגהות ברורים וכתובים בעניין אחסון חומרי גלם ותוצרת ונהלים לשינוע, יבצע בקרה על יישומם בבית העסק ויעדכן אותם בהתאם לצורך.

3.5.2. בטיחות

(1) תנאי תשתית

- (א) בעל עסק יתקין ויקיים מיתקן חשמלי, בהתאם לדרישות [תקנות הבטיחות בעבודה \(חשמל\), התש"ן-1990](#). בעל עסק יקיים את המיתקן החשמלי במצב תקין בכל עת.
- (ב) בעל עסק יתקין אמצעי גישה בטוחים ומעברים נוחים וחופשים ממכשולים לכל מקום שאדם צריך לעבור בו, בהתאם לסעיף 49 לפקודת הבטיחות בעבודה.
- (ג) בעל עסק יבצע עבודה במקום מוקף, על פי הדרישות המופיעות [בפקודת הבטיחות בעבודה, בפרק ג' - סימן ח'](#). בהתאם לסעיף 93, בעל העסק רשאי לבקש פטור מהוראות סעיפים 90 עד 92, כולן או מקצתן, כל אימת שהוא משוכנע שמילוי ההוראה אינו נחוץ או מעשי.
- (ד) בעל עסק יבצע עבודה בגובה על פי הדרישות המופיעות [בתקנות עבודה בגובה](#) ולפי סוג עבודה בגובה הרלוונטי.

(2) תנאים תפעוליים

- (א) בעל עסק לא יעסיק עובד בעבודה בגובה אלא לאחר שהעובד קיבל הדרכה בידי מדריך עבודה בגובה והונפק לעובד "[אישור על הדרכת עובד לביצוע עבודה בגובה](#)"

בתוקף המעיד על תחומי ההדרכה שאותם קיבל, בהתאם לתקנה 5 לתקנות עבודה בגובה.

(ב) בעל עסק לא יפעיל מכוונות, ציוד וכלי עבודה אלא לאחר שהתקין התקני בטיחות ומיגון מתאימים המונעים מגע בין העובד לבין חלקים טעוני גידור, כהגדרתם בסעיף 37 לפקודת הבטיחות בעבודה, לפי הוראות החקיקה הרלוונטית הנוגעות לעניין, תקנים וכללי המקצוע המקובלים.

(ג) בעל עסק יחזיק התקני בטיחות ומיגון עבור חלקים טעוני גידור, המוזכרים בסעיף 3.5.2(2)(ב) תקנים, כל עוד אלו מצויים בתנועה או בשימוש, בהתאם לדרישת סעיף 44 לפקודת הבטיחות בעבודה.

(ד) בעל עסק לא ימכור, לא ישכור ולא ישכיר מכונה או פריט כהגדרתם בתקנות הבטיחות בעבודה (מכירה והשכרה של מכוונות, מיתקנים וציוד), התשס"א-2001 אלא אם ממלאים אחר דרישות פקודת הבטיחות בעבודה או תקנותיה לרבות תקן רשמי, ככל שקיים. ככל שהמכונה או הפריט ממלאים אחר דרישות הפקודה האמורה, בעל העסק יצרף הוראות הפעלה, אחזקה ובטיחות בשפה העברית. למכונה או פריט מיובאים, יצורפו הוראות אלו בשפה האנגלית.

(ה) בעל עסק הנדרש לטלטל חומר מסוכן, כהגדרתו בחוק חומרים מסוכנים, יעשה זאת בכלים ובאמצעים בטוחים ומתאימים.

(ו) בעל עסק לא יפעיל מעלית, מכוונת הרמה, אביזר הרמה ומיתקן לחץ (להלן - כלים טעוני בדיקה תקופתית) אלא אם נבדקו בתדירות שנקבעה בפקודת הבטיחות בעבודה ונמצאו תקינים בידי בודק מוסמך מתוך הרשימה הנמצאת בכתובת: <http://apps.moital.gov.il/afikReports/R001.aspx>

(ז) בעל עסק יחזיק בעסק את תסקירי הבדיקה התקפים של הכלים טעוני בדיקה תקופתית השייכים לעסק כאמור בסעיף 3.6.2.

(ח) בעל עסק יבצע תחזוקה שוטפת, על פי הוראות יצרן, לכלים טעוני בדיקה תקופתית.

(ט) בעל עסק יספק ציוד מגן אישי מתאים לכל עובד החשוף לסיכונים בעסק. ציוד מגן אישי יהיה באיכות נאותה, חזק ועמיד ובעל מבנה ותכונות למתן הגנה נאותה מפני הסיכונים שאותם הוא בא למנוע. בנוסף, יותאם הציוד, לפי תפקידו וצורתו, לאיבר הגוף של העובד שעליו הוא נועד להגן, וכן לסיכון שאותו הוא נועד למנוע. ציוד מגן אישי יהיה בכמות מספקת לכל העובדים החשופים לסיכונים. ציוד מגן אישי יעמוד בדרישות תקנות הבטיחות בעבודה (ציוד מגן אישי), התשנ"ז-1997, ובהוראות התקן הרלוונטי לציוד, ככל שקיים ויתוחזק באופן המבטיח תקינותו, לרבות על פי הוראות יצרן הציוד. בעל העסק יחייב כל עובד החשוף לסיכונים בעסק להשתמש בציוד מגן אישי.

3.5.3. בריאות תעסוקתית

(1) תנאי תשתית

(א) בעל עסק בו מתבצעת עבודה בגורם מזיק, יתקין וינקוט אמצעי גיהות תעסוקתיים המפורטים בתקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים רלוונטיות לתחום העיסוק של העסק.

(ב) בעל עסק יתקין תאורה מספיקה ונאותה, טבעית או מלאכותית בכל חלק במפעל, בהתאם לדרישת סעיף 28 לפקודת הבטיחות בעבודה.

(ג) בעל עסק יקיים מידת חום סבירה בכל עמדת עבודה במפעל בהתאם לסעיף 30 לפקודת הבטיחות בעבודה.

(2) תנאים תפעוליים

(א) בעל עסק יחזיק את המפעל במצב נקי, בהתאם לדרישת סעיף 16 לפקודת הבטיחות בעבודה. בהתאם לסעיף 20 לפקודת הבטיחות בעבודה, בעל העסק רשאי להגיש בקשה לפטור מדרישה זו.

(ב) בעל עסק יאסוף ויסלק פסולת המכילה גורמים מזיקים מתחנות העבודה, כך שלא ייגרם מטרד או נזק לבריאות העובד, בהתאם לדרישת תקנה 2 לתקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), תשע"א-2011.

(ג) בעל עסק יתחזק וישמור אמצעי גיהות תעסוקתיים כאמור בסעיף 3.5.3(1)(א) במצב תקין, על פי כללי המקצוע המקובלים, בהתאם לדרישת תקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים.

(ד) בעל עסק לא יעסיק עובד בגורם מזיק מבלי שהעובד עבר בדיקה רפואית בידי רופא מורשה בתדירות שנקבעה בתקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים הרלוונטיות לתחום העסק ובתנאי שהעובד נמצא מתאים לעבודתו בגורם מזיק. (ה) בעל עסק, הנדרש לבצע בדיקות רפואיות תעסוקתיות לעובד בגורם מזיק, בהתאם לדרישות תקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים הרלוונטיות לתחום העיסוק של העסק, יחזיק במקום העבודה את פנקס הבריאות של העובד, כל עוד העובד מועסק אצלו כאמור בפרק 3.6.2.

(ו) בעל עסק במקום עבודה שבו מתבצעת עבודה בגורם מזיק לא יבצע ניטור סביבתי תעסוקתי אלא אם נערך קודם לניטור סקר מקדים לצורך קביעת תכנית ניטור תעסוקתי. סקר מקדים יבוצע באמצעות בודק מעבדתי מוסמך, לפחות כל שנתיים או סמוך למועד הניטור אם בוצעו שינויים העלולים להשפיע על רמת החשיפה של העובדים, בהתאם לתקנה 1 לתקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), תשע"א-2011.

(ז) בעל עסק יבצע בדיקות סביבתיות תעסוקתיות במקום עבודה בו עובדים בגורם מזיק באמצעות מעבדה מוסמכת ו/או בודק מעבדתי מוסמך בתדירות שנקבעה בתקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים הרלוונטיות לתחום העיסוק של העסק ובתקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), תשע"א-2011.

(ח) בעל עסק במקום עבודה שבו מתבצעת עבודה בגורם מזיק ותוצאות הבדיקות הסביבתיות התעסוקתיות מצביעות על חריגות, ינקוט בכל אמצעי טכנולוגי מיטבי זמין, ויפעל בהתאם להוראות כל דין וכללי המקצוע, לשם הורדת החשיפה לגורם האמור עד לערכי החשיפה המותרים, כפי שנקבעו בתקנות גאות תעסוקתית ובריאות העובדים או בספר, ובתקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), תשע"א-2011.

(ט) בעל עסק יפרסם בתחנות העבודה השונות במקום עבודה את תוצאות הבדיקות הסביבתיות התעסוקתיות, על מנת שיובאו לידיעת כל העובדים בהתאם לתקנה 5 לתקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), תשע"א-2011.

(י) בעל עסק יתחזק אמצעי יניקה, ניקוז ופליטה טובים ויעילים, סמוך ככל האפשר למקום הימצאותו של הגורם המזיק וכן יתחזק מערכות אוורור טובות בכל מקומות העבודה והשהיה של העובדים החשופים לגורם מזיק, בהתאם לדרישות תקנה 2 לתקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), תשע"א-2011.

3.5.4. רוחה לעובדים

(1) תנאי תשתית

(א) בעל עסק יתקין ויקיים סידורי רחצה לשימוש העובדים, שהגישה אליהם תהיה נוחה, לרבות סבון ומגבות נקיות לניגוב, בהתאם לסעיף 140 לפקודת הבטיחות בעבודה. בעל עסק רשאי לבקש פטור מדרישה זו בהתאם לסעיף 141 לפקודת הבטיחות בעבודה.

(ב) בעל עסק יתקין ויקיים לשימוש העובדים מלתחה מספיקה ונאותה לבגדים שאין לובשים אותם בשעות העבודה בהתאם [לסעיף 142 לפקודת הבטיחות בעבודה](#). בעל עסק רשאי לבקש פטור מדרישה זו בהתאם לסעיף 143 לפקודת הבטיחות.

(ג) בעל עסק יתקין כסאות או ספסלים מתאימים, בעלי משענת גב, במספר מספיק ובמצב תקין על מנת לאפשר לעובדים לשבת כאשר קיימת להם האפשרות, בהתאם לדרישת סעיף 144 ו-145 לפקודת הבטיחות בעבודה. בעל עסק רשאי לבקש פטור מדרישה זו בהתאם לסעיף 146 לפקודת הבטיחות.

3.6. דיווחים הצהרות ואחזקת מסמכים

3.6.1. חובת דיווח והצהרות

(1) בעל עסק אשר קיימת בו מעבדה, יכין וישלח [למפקח עבודה אזורי](#), מדי שנה, באמצעות מנהל המעבדה, תכנית עבודה בהתאם לדרישות [תקנה 3 \(1\) ו-\(2\) לתקנות המעבדות](#).

(2) בעל עסק שבעסקו ארעה תאונת עבודה או חלה אחד העובדים במחלת מקצוע, ישלח [למפקח עבודה אזורי](#) דיווח באמצעות "[טופס הודעה על תאונת עבודה/מחלת מקצוע](#)" לגבי כל אלה:

(א) תאונת עבודה כאשר הנפגע נעדר למשך יותר מ- 3 ימים ממקום עבודתו, בהתאם לסעיף 3 לפקודת תאונות ומחלות משלח-יד (הודעה), 1945.

(ב) מחלת משלח יד (מקצוע) כמפורט [ברשימת מחלות מקצוע המחייבות הודעה לפיקוח על העבודה](#), בהתאם לסעיף 5 לפקודת תאונות ומחלות משלח-יד (הודעה), 1945.

(ג) מקרה מסוכן כמפורט ב- [\(הודעה על מקרים מסוכנים במקומות עבודה\), התשי"א-1951](#).

(3) בעסק בו קיימת חובה להקים ועדת בטיחות, מזכיר ועדת הבטיחות כאמור בסעיף 3.5.1.2(2)(י), ישלח במכתב רשום [למפקח עבודה אזורי](#) הודעה על הקמת ועדת בטיחות בהתאם [לסעיף 12 לחוק הארגון](#) ויפרט בה שמות חברי הועדה, יושב הראש והמזכיר. מזכיר ועדת הבטיחות ישלח [למפקח עבודה אזורי](#) פרוטוקול מישיבות הועדה או תמצית ממנו.

3.6.2. **אחזקת מסמכים** - בעל עסק יחזיק בכל עת את המסמכים הבאים הרלוונטיים לעסק:

- (1) [טופס מינוי מפעיל מכונת הרמה \(למעט עגורן\)](#) - כל עוד העובד מועסק בעסק.
- (2) פנקס רישום הדרכה, בהתאם [ל"טופס רישום הדרכה"](#) - לתקופה של שנה מתאריך ביצוע ההדרכה.
- (3) אישור מפקח עבודה אזורי על מינוי ממונה על הבטיחות, המועסק בעסק או המספק שירותים לעסק.
- (4) [אישור תקף על הדרכת עובד לביצוע עבודה בגובה](#) (האישור ניתן לתקופה של שנתיים מתאריך הנפקתו).
- (5) [כתב מינוי לאדם כשיר](#) - כל עוד העובד מועסק בעסק.
- (6) תסקיר בדיקה תקף של בודק מוסמך לאבזרי הרמה.
- (7) תסקיר בדיקה תקף של בודק מוסמך למכונת הרמה.
- (8) תסקיר בדיקה תקף של בודק מוסמך למעלית.
- (9) תסקיר בדיקה תקף של בודק מוסמך למיתקן לחץ.
- (10) סקר מקדים מבודק מעבדתי מוסמך - (הסקר יישמר לתקופה של 20 שנה מתאריך ביצועו).
- (11) דוח בדיקה סביבתית תעסוקתית ממעבדה מוסמכת (משרד הכלכלה והתעשייה) - (דוחות הבדיקה יישמרו לתקופה של 20 שנה מתאריך ביצועו).
- (12) פנקס בריאות מרופא מורשה - כל עוד העובד מועסק בעסק.
- (13) היתר מפקח עבודה אזורי להתקנת דוד קיטור - כל עוד הדוד מותקן בעסק.
- (14) פנקס המפעל בהתאם לסעיף 198 לפקודת הבטיחות בעבודה.

פרק 4 - משרד החקלאות ופיתוח הכפר

מועד תחילתן של ההוראות המפורטות בפרק זה הוא ביום י"ט באייר התשפ"א (1 במאי 2021), ובכלל זה לגבי עסק שבמועד התחילה אין לו רישיון, היתר זמני או היתר מזוה; מועד תחילתן של ההוראות המפורטות בפרק זה לגבי עסק שביום ביום י"ט באייר התשפ"א (1 במאי 2021) היה לו רישיון או היתר זמני הוא ביום ל' בניסן התשפ"ב (1 במאי 2022).

4.1. הוראות חוק הנוגעות לעניין

- 4.1.1. חוק הפיקוח על מזון לבעלי חיים, התשע"ד-2014.
- 4.1.2. [תקנות הפיקוח על מזון לבעלי חיים \(סימון מזון לבעלי חיים\), תשע"ח-2018.](#)
- 4.1.3. תקנות בריאות העם (איכותם התברואית של מי שתייה ומיתקני מי שתייה), תשע"ג-2013.
- 4.1.4. תקנות הרוקחים (ניפוקם של תכשירים וטרינריים), תשמ"ט-1988.
- 4.1.5. פקודת מחלות בעלי חיים [נוסח חדש], תשמ"ה-1985.
- 4.1.6. [תקנות מחלות בעלי חיים \(תכשירי חיטוי, ניקוי והדברה\), תשמ"ב-1982.](#)
- 4.1.7. [פקודת הרוקחים \[נוסח חדש\], תשמ"א-1981.](#)
- 4.1.8. [צו הפיקוח על מצרכים ושירותים \(ייצור מספוא והסחר בו\), תשל"א-1971.](#)
- 4.1.9. [מדיניות, הנחיות וקריטריונים לתכנון מבנים חקלאיים.](#)

4.2. הגדרות

בפרק זה:

בעל מפעל, בעל העסק	כל אחד מאלה: 1. המחזיק במפעל או בנכס בו מצוי המפעל. 2. בעל רישיון העסק או מבקש הבקשה לרישיון עסק, לפי העניין. 3. האדם שבהשגחתו, בפיקוחו, או בניהולו פועל המפעל.
בעל היתר רעלים	אדם המחזיק בהיתר רעלים בתוקף לפי סעיף 48 לפקודת הרוקחים
המנהל	מנהל השירותים הווטרינרים במשרד החקלאות ופיתוח הכפר או מי שהוסמך לעניין מפרט זה, כולו או מקצתו
חומר גלם	חומר או תערובת של חומרים המיועדים לשמש רכיב במזון לבעלי חיים
חוק הפיקוח	חוק הפיקוח על מזון לבעלי חיים, התשע"ד-2014
ייצור	הכנת מזון לבעלי חיים, שינוי הרכבו של מזון לבעלי חיים, צורתו, טיבו או איכותו, ולרבות ייצור כאמור של מזון לבעלי חיים שלא לצורך שיווק
מוצר קדם תערובת	תערובת של ויטמינים או מינרלים עם תכשיר רפואי שאינה מיועדת להזנת בעלי חיים אלא לאחר ערבובה במזון לבעלי חיים ולייצור מזון רפואי לבעלי חיים (Premix)

מזון לבעלי חיים	כל חומר או תערובת של חומרים המשמשים להזנת בעלי חיים, לרבות חומר גלם ותוסף ולמעט: מים, צמח הנאכל על ידי בעלי חיים במרעה טבעי, סם מרפא ותכשיר רפואי, לרבות מזון רפואי לבעלי חיים
מזון רפואי לבעלי חיים	מזון לבעלי חיים המכיל תכשיר וטרינרי
מפעל	מקום המשמש לייצור, אריזה, אחסון או לשיווק מזון לבעלי חיים
מפקח	מי שהוסמך על ידי שר החקלאות ופיתוח הכפר כמפקח
מכון תערובת	מפעל המייצר מזון לבעלי חיים שאחוזי הלחות במזון אינם עולים על 13%
מרכז מזון	מפעל המייצר מזון לבעלי חיים שאחוזי הלחות בו עולה על 13%
עסקה	כל אחת מפעולות אלה שנעשית בידי אדם שלא לשם הזנה במזון לבעלי חיים של בעלי חיים הנמצא תחת שליטתו או בטיפולו 1. החזקת מזון לבעלי חיים או הובלתו מתחום רשות מקומית אחת לתחום רשות מקומית אחרת וכן הצעה למכירה של מזון לבעלי חיים או הצגתו למכירה 2. רכישת בעלות או חזקה במזון לבעלי חיים 3. העברת בעלות או חזקה על מזון לבעלי חיים לאחר 4. ייצור
פקודת הרוקחים	פקודת הרוקחים [נוסח חדש], תשמ"א-1981
צו הפיקוח	צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (ייצור מספוא והסחר בו), תשל"א-1971
תוספי מזון	חומרים אשר נועדו להשפיע באופן חיובי על הצרכים התזונתיים והבריאותיים של בעל חיים, המאפיינים או התכונות של מזון לבעלי חיים או של מזון המופק ממנו, לרבות ביצועי בעל החיים ותפוקתו, ההשלכות הסביבתיות של גידול בעלי חיים והפקת מזון מהם
תכשיר וטרינרי/תרופה	תכשיר וטרינרי כהגדרתו בתקנות ניפוק תכשירים וטרינריים המיועד לשימוש וטרינרי
תקנות ניפוק תכשירים וטרינריים	תקנות הרוקחים (ניפוקם של תכשירים וטרינריים) התשמ"ט-1988
תכשיר וטרינרי מיוחד	כהגדרתו בתקנות ניפוק תכשירים וטרינריים
מערכת לניהול תכנית בטיחות מזון	תכנית בטיחות מזון תואמת עקרונות HACCP ממוסד המאושר על ידי משרד החקלאות ופיתוח הכפר

4.3. תנאים מוקדמים

4.3.1. לא יפעיל אדם מפעל מזון לבעלי חיים אלא אם קיבל לכך היתר או היתר עסקה מאת המנהל לפי חוק הפיקוח או לפי צו הפיקוח.

4.3.2. לא יקים ולא יפעיל אדם מפעל למזון לבעלי חיים אלא אם הגיש למנהל בקשה לאישור המפעל ומתקניו, בצירוף תכנית מבנה ונתונים נוספים כמפורט בנספחים 1 ו-2, והמפעל נבדק ואושר על ידי המנהל או על ידי מפקח לפי חוק הפיקוח, צו הפיקוח ופקודת מחלות בעלי חיים [נוסח חדש], התשמ"ה-1985.

4.3.3. תכנית המבנה של המפעל תכלול מרחק ממשקים חקלאיים אחרים, ממבני ציבור ותיירות וממבני מגורים ותעמוד בהוראות [מדיניות, הנחיות וקריטריונים לתכנון מבנים חקלאיים](#) של משרד החקלאות ופיתוח הכפר לעניין המרחק, וכן תכלול פירוט של כל מקורות ריח או זיהום אחר העלולים לזהם את המזון המיוצר בו, או להשפיע לרעה על טיב המוצר, בסביבת המפעל.

4.3.4. לא ייצר אדם מזון רפואי לבעלי חיים ולא יחזיק במפעל לייצור מזון לבעלי חיים תכשיר וטרינרי ולא יעשה בו שימוש להכנת מזון רפואי לבעלי חיים או מוצר קדם תערובת, אלא בהתקיים התנאים הבאים:

- (1) התכשיר הווטרינרי רשום בפנקס התכשירים לפי פקודת הרוקחים.
 - (2) התכשיר הווטרינרי שווק למפעל מבית מסחר לתרופות או נופק למפעל ממקום ניפוק מורשה לפי תקנות ניפוק תכשירים.
 - (3) מונה במפעל אחראי על תכשירים וטרינריים מיוחדים שהוא בעל היתר רעלים לפי תקנות ניפוק תכשירים וטרינריים.
- 4.3.5. מכירת מזון לבעלי חיים המכיל תכשיר וטרינרי, יעשו כנגד מרשם מאת רופא וטרינר ובהתאם להוראות תקנות ניפוק תכשירים וטרינריים.

4.3.6. תחולה

- (1) מפעלים חדשים יידרשו לעמוד בדרישות מפרט זה החל מיום פרסומו.
 - (2) מפעלים קיימים, למעט מפעלים שהם מרכזי מזון, ידרשו לעמוד בכל תנאי מפרט זה בתום שנה מיום פרסומו.
- 4.3.7. לבקשה לחידוש רישיון העסק יצרף בעל העסק הצהרה כי לא נערכו שינויים בעסק ממועד הגשת הבקשה הקודמת לרישיון או חידושו.
- 4.3.8. על בעל עסק המבקש לערוך שינויים בעסק לרבות הרחבה או הגדלת המפעל, לפרט את השינויים להגיש בקשה מפורטת לצורך בחינה ואישור של המנהל.

4.4. תשתיות

4.4.1. תשתיות

- (1) דרכי הגישה למפעל יהיו מאספלט בטון או מצע מהודק.
- (2) הקירות החיצוניים של המפעל יהיו מחומרים קשיחים בלבד.
- (3) כל תשטיפי המפעל ינוקזו למערכת איסוף באמצעות תעלות או צינורות אטומים ויוזרמו למערכת הביוב של הרשות המקומית או למקום אחר מאושר לפי כל דין ובהתאם להוראות שניתנו לפי כל דין.
- (4) הקירות והרצפות יהיו עשויים מחומרים קלים לניקוי ולחיתוי.
- (5) במפעל ימצאו כלי קיבול ייעודיים, נפרדים לסוגי פסולת שונים (פסולת רגילה, פסולת מזון ופסולת מזון רפואי) אשר אינם ראויים למאכל.

4.4.2. המפעל יכלול את האגפים הבאים:

- (1) אזור אחסון לחומרי-גלם.
 - (2) אזור אחסון לתוספי מזון.
 - (3) אזור אחסון למוצרי קדם תערובת.
 - (4) חדר לאחסון תכשירים וטרינריים ופרמיקיסים המכילים תרופה, שישמר נעול ותתאפשר אליו גישה רק לבעל היתר הרעלים.
 - (5) אזור מערך הייצור.
 - (6) אזור אחסון לחומרי אריזה.
 - (7) אזור אחסון למוצרים המוגמרים.
- 4.4.3. האגפים יופרדו זה מזה ובכניסה לכל אגף יוצבו שלטים ובהם יצינו שמות האגפים כמפורט בסעיף 4.4.2.
- 4.4.4. כל חלקי המפעל יהיו מוארים ומאווררים היטב, יש להתקין תאורה באזורי העמסה באופן שיאפשר העמסה בטיחותית.
- 4.4.5. המפעל יגודר בגדר היקפית, אטומה ותקינה, יצוקה בחלקה התחתון ובגובה של 2 מטר לפחות, למניעת כניסת בעלי חיים וגורמים בלתי מורשים וכן למניעת זליגת פסולת מחוץ לשטח המפעל.
- 4.4.6. גדר המפעל תכלול שער כניסה ראשי לרכב ושער ליציאת חירום.
- 4.4.7. בחדרים בהם מוחזקות תרופות וטרינריות יתקיימו גם התנאים הבאים:
- (1) הקירות, הרצפה והתקרה יהיו לפי אלה:
- (א) בנויים בטון, לבנים, בלוקי בטון או כל חומר בניה אחר, העמיד בפני אש.
 - (ב) אטומים מפני חדירת רטיבות ואבק.
- (2) הקירות יהיו מחומר חלק או צבועים בצבע שמן.
 - (3) התקרה ושטח הקירות שאינם צבועים בצבע שמן יהיו חלקים ומסוידים.
 - (4) הרצפה תהיה ישרה, שלמה ונקייה.
 - (5) הדלתות, החלונות והמשקופים יהיו שלמים ותקינים, בפתחי החלונות ייקבעו רשתות שימנעו חדירת מעופפים, חרקים ומכרסמים.
 - (6) יותקנו ארונות ומדפים להחזקה מסודרת של התרופות הווטרינריות, בגובה שלא יפחת מ-30 סנטימטרים מעל פני הרצפה.
 - (7) בחזית החדר, במקום הנראה לעין, יהיה קבוע שלט ובו יצינו בעברית שמו ומענו של בעל היתר הרעלים, והיתר הרעלים.
- 4.4.8. **אוורור**
- (1) יש להבטיח אמצעים מספקים לאוורור טבעי או מלאכותי.
 - (2) מערכות האוורור ימנעו מעבר אויר מאזור מלוכלך (חומרי גלם) לאזור נקי (תוצר סופי).
 - (3) יש לדאוג לאזורים מקורים לקבלת חומרי הגלם לאחסון ולמשלוחים.
- 4.4.9. יש לדאוג לקיום מקומות אחסון וקירור נפרדים לחומרי גלם מוצרי בתהליך ומוצרים מוגמרים אשר יהיו בטמפרטורה בכל על פי הנדרש בכל שלב ושלב.
- 4.4.10. תכנון ובניית המפעל יעשו באופן שיאפשר זרימה חד כיוונית של נוזלים בכללם ואויר, באופן שימזער זיהום צולב ושיפריד בין קבוצות המוצרים השונות.

4.4.11. חדרי שירותים

- (1) יש לספק מספר מספק של תאי שירותים, מלתחות ומקלחות על פי מספר העובדים הכולל, נפרדים על פי סוג העבודה והמדורים השונים.
- (2) הקירות והמחיצות הפנימיים בחדרי השירותים יצופו באריחי קיר חלקים, בהירים ושלמים הניתנים לניקוי בקלות.
- (3) יש להתקין כיור לרחיצת ידיים, סבון, אמצעים חד פעמיים לניגוב ידיים ומכלי אשפה מתאימים.

4.4.12. ציוד

- (1) הציוד המשמש במפעל לייצור מזון לבעלי חיים צריך להיות עשוי מחומרים בלתי מחלידים, הניתנים לפירוק ולניקוי בקלות.
- (2) השימוש במערבלים/מיקסרים יעשה בהתאם למשקלים ולנפחים על מנת שתתקבל תערובת הומוגנית.
- (3) מתקנים וציוד המשמשים לערבוב ומדידה ואו לפעולות ייצור יש לכייל באופן קבוע, ע"פ הוראות היצרן ולתעד פעולה זו.
- (4) לא יעשה שימוש בציוד המשמש להכנת מזון לחיות מחמד המכיל רכיבים מן החי לצורך הכנת מזון לחיות משק.
- (5) אמצעי התאורה המותקנים במפעל יהיו מוגנים ומכוסים באופן המונע הימצאות של שבריהם במזון לבעלי חיים.
- (6) בתהליך הייצור יותקנו אמצעים למניעת כניסה של גופים זרים למזון כדוגמת התקנת מגנטים לקליטת חלקי מתכת, הצבת נפות בתהליך הייצור וכיוצא בזה.

4.4.13. מערך הייצור

- (1) מערך הייצור יבנה באופן רציף לפי סדר פעולות הייצור, החל ממקום קבלת חומרי הגלם, דרך אולם העיבוד הראשוני, עיבוד סופי, אריזה והחסנה.
- (2) ימונה אחראי מטעם המפעל לתהליך הייצור.
- (3) על האחראי לוודא כי תהליך הייצור מתבצע בהתאם לתכנית כפי שנכתבה מראש לשלבי הייצור השונים. על התכנית להכיל את תהליך הייצור, הוראות יצור ספציפיות והוראות באשר לבדיקה של נקודות שנקבעו כנקודות בקרה קריטיות בתהליך הייצור.
- (4) הטמפרטורה בכל אחד משלבי הייצור תהא בהתאם לערכים שצוינו בתכנית בטיחות המזון.
- (5) חומרי גלם ותוצר סופי יופרדו במדורים או חדרים שונים.
- (6) יש לנקוט בצעדים טכניים או אירגוניים על מנת למנוע או למזער תקלות, זיהום צולב, חשיפה לזיהומים לא רצויים העלולים לפגוע בבריאות בעלי חיים והאדם.
- (7) אין להחזיק במערך הייצור חומרים שאינם חלק מחומרי הייצור, כדוגמת חומרי הדברה, חומרי ניקיון ועוד אשר יאוחסנו בנפרד במקום סגור.
- (8) על הציוד המערבל ומערכת ההטענה להיות עשויות מחומר עמיד וקל לניקוי.
- (9) המפעל צריך להיות מלווה במערכת שתאפשר ניקוי קו הייצור.

- 4.4.14. לא ימצאו במערך הייצור, כלים, תכשירים וחומרים שאינם משמשים במישרין לייצור מזון לבעלי חיים.

- 4.4.15. לא ייעשה שימוש לייצור מזון רפואי לבעלי חיים בתרופות וטרינריות ואו חומרי גלם או תוספים ובכללם ויטמינים, אשר פג תוקפם.
- 4.4.16. מפעל שהינו מרכז מזון פטור מעמידה בדרישות המפורטות בסעיפים 4.4.1(2) ו-4.4.1(4).
- 4.5. מערכת בקרה פנימית לייצור**
- 4.5.1. על מכוני תערובת מרכזי מזון ומפעלי ייצור העושים שימוש בחומרי גלם מן החי, תרופות וטרינריות או תוספי מזון לנהל מערכת לניהול תכנית בטיחות מזון. שאר המפעלים ינהלו תכנית תואמת עקרונות HACCP. חובה זו תיכנס לתוקף בתום שנה מיום פרסום המפרט.
- 4.5.2. בעל המפעל יעדכן באופן שוטף את המערכת לניהול תכנית בטיחות המזון, ויוודא כי היא מותאמת באופן מלא למפעל ולמוצרים שמוצרים בו.
- 4.5.3. בעל המפעל יעסיק עובד שיהיה אחראי על המערכת לניהול תכנית בטיחות המזון במפעל.
- 4.5.4. המערכת לניהול תכנית בטיחות מזון במפעל תכלול בין השאר, את הפרטים הבאים:
- (1) תרשים זרימה המפרט את תהליך הייצור ואשר יכלול נקודות בקרה ונקודות בקרה קריטיות.
- (2) תכנית ניתוח סיכונים של תהליך הייצור.
- (3) פרשה טכנית המתארת בפרוטרוט את תהליך הייצור, בדיקתו, שיטות הבדיקה ותדירותה, הליכי תחזוקה וניקוי המתקן והציוד, לרבות מקומות אחסון, הדברת מזיקים ומזעור אבק.
- (4) תיעוד נעקבות לגבי מקורות וספקי חומרי הגלם ונקודות שיווק של התוצר הסופי.
- 4.5.5. בעל המפעל ישמור דגימות מכל אצוות יצור, יסמן אותן וישמור אותן באריזה אטומה עם סגר חד פעמי. דגימות אלו יהיו זמינות לבדיקת האגף לפיקוח על מזון לבעלי חיים בשירותים הווטרינריים במשרד החקלאות ופיתוח הכפר, למשך חודש במרכזי מזון ולמשך שלושה חודשים בכל שאר המפעלים.
- 4.6. תרופות, תוספי מזון ומוצרי קדם תערובת**
- 4.6.1. אין להשתמש בתרופות ותוספי מזון אשר אינם מאושרים להזנת בעלי חיים.
- 4.6.2. על תערובת שהוספו לה תכשיר וטרינרי ותוספים להיות הומוגנית.
- 4.6.3. יש להבטיח כי בתהליך הייצור לא תהיה תגובה שאינה רצויה בין תכשירים ווטרינריים, תוספים ומזון.
- 4.6.4. תכשירים ווטרינריים ומוצרי קדם תערובת יש להחזיק במקום נפרד ונעול שישמש אך ורק לאחסון חומרים אלו.
- 4.6.5. יש לבצע ניקוי של קו הייצור והממגורות (סילואים) לאחר הכנה או אחסון של מזונות המכילים תכשיר וטרינרי.
- 4.6.6. על מכלים ממגורות (סילואים) ואריזות המכילים תכשיר וטרינרי להיות מסומנים באופן ברור בכיתוב "מכיל תרופה".
- 4.6.7. תעודות משלוח של מזון המכיל תכשיר וטרינרי יסומנו בכיתוב ברור "מכיל תרופה".
- 4.6.8. יש להשתמש בתכשיר וטרינרי על פי המינונים הרשומים במרשם הרופא הווטרינר, אשר יכלול את מספר ימי ההמתנה הנדרשים.
- 4.6.9. אין לספק מזון המכיל תכשיר וטרינרי למשק בכמות העולה על הנדרש לחודש ימים.

4.6.10. אספקת פרמיקסים או מזון המכיל תכשיר וטרינרי תעשה כנגד מרשם רופא וטרינר בר תוקף בלבד.

4.6.11. המפעל יבצע בדיקות מדגמיות במסגרת תכנית בטיחות המזון לאיתור חוסר/עודף תכשיר וטרינרי במזון/ויטמינים חיוניים/חומרים פעילים אחרים, זאת בהתאם לסוג בעל החיים שהמזון מיועד לו.

4.6.12. המפעל יבצע בדיקות להיעדר זיהום צולב במסגרת הבקרה של המוצר הסופי, בהתאם למערכת לניהול תכנית בטיחות מזון.

4.6.13. המפעל יבצע בדיקות בחומרי הגלם ובמוצר המזון הסופי להמצאות מזהמים כפי שנקבעו בתכנית הסיכונים המפעלית ובתדירות שנקבעה במסגרת המערכת לניהול תכנית בטיחות מזון.

4.7. מתקני המים ואיכותם

4.7.1. המים המשמשים לייצור או המצויים במתקני הייצור יהיו באיכות מי שתיה לפי תקנות בריאות העם (איכותם התברואית של מי שתייה ומתקני מי שתייה), תשע"ג-2013.

4.7.2. יש להבטיח אספקת מים בטמפרטורה הנדרשת על פי כל אחד משלבי הייצור.

4.8. ניקיון ותחזוקה

4.8.1. בעל העסק יתחזק באופן שוטף את מבנה המפעל, הציוד הטכני, מכלי האכסון, רכבי ההובלה וסביבתם הקרובה, באופן שיבטיח שמירה על תנאים סניטריים ומניעת הצטברות אבק ומזהמים אחרים.

4.8.2. ציוד הבא במגע עם מזון יש ליבש לאחר ניקוי הרטוב.

4.8.3. שימוש בחומרי ניקו וחיטוי יהיה בהתאם להוראות היצרן ובשימוש בהתאם לייעודם.

4.8.4. חומרי החיטוי והניקוי יאוחסנו במקום ייעודי ובתנאים סניטאריים.

4.8.5. מניעת זיהום צולב

(1) לפני תחילת תהליך ייצור - הציוד, הכלים והמתקנים המשמשים בתהליך הייצור ינוקו באופן שלא יישארו בהם שאריות של מזון רפואי לבעלי חיים מתהליך ייצור קודם.

(2) על המפעל להכין תכנית ניקיון למפעל ובכלל זה לכלים הבאים במגע עם המזון. התכנית תכלול את חומרי הניקוי לשימוש, אופן ותדירות הניקוי וכן תכנית למזעור שאריות דטרגנטים במזון.

4.8.6. האולמות וחדרי הייצור במפעל יתוחזקו בצורה ראויה. תקלות בציוד ובמבנה יתוקנו באופן שוטף.

4.8.7. חדרי השירותים יתוחזקו מבחינה סניטארית בכל עת.

4.8.8. במכוני תערובות ובמרכזי מזון תותקן עמדה ייעודית מנוקזת היטב המיועדת לשטיפה וחיטוי של כלי ההובלה וציוד ההובלה, במיקום נפרד בכניסה למפעל, זאת על מנת למנוע זיהום צולב והתפשטות מזהמים ומחלות ככל הניתן.

4.8.9. ניקוז שפכים מי ביוב ומי גשמים יעשה באופן אשר ימנע סיכון לזיהום של המזון.

4.9. סימון ואריזה

4.9.1. סימון מזון לבעלי חיים יעשה לפי תקנות הפיקוח על מזון לבעלי חיים (סימון מזון לבעלי חיים), תשע"ח-2018.

- 4.9.2. באזור התפעול שבו מתבצעת האריזה, ימצאו רק הכלים והחומרים המיועדים לשמש במישרין לאריזת המזון.
- 4.9.3. בעל המפעל יפריד באופן ברור בין חומר גלם לתוצר סופי ובין תוספים, על מנת להימנע מזיהום צולב ויעשה שימוש רק בחומרי אריזה מתאימים ואטומים.
- 4.9.4. חומרי האריזה יאוחסנו במקום נפרד מאזור התפעול אשר בו מבוצע תהליך היצור, ויהיו חומרים אשר הינם מאושרים לאריזת מזון.
- 4.9.5. אזורי האחסון יהיו מוגדרים ומסומנים באופן ברור, לרבות אזור אחסון למזון פגום.
- 4.9.6. אריזת פרמיקס המכילים ויטמנים או תרופות תהיה בעלת סוגר ייחודי אשר לאחר פתיחה ראשונית של האריזה, החותם או הסוגר (פלומבה) נפגם באופן שהוא אינו ניתן לשימוש חוזר.

- 4.9.7. אחסון המזון ייעשה בקונטיינרים מתאימים ובתנאי אחסון נאותים.

4.10. צוות

- 4.10.1. בעל המפעל ידאג להכשרת ולהדרכת צוות העובדים בפרוצדורות השונות הנדרשות בעבודה במפעל המזון, לרבות תיעוד פעולות נדרשות וכן בתוכניות בטיחות המזון.
- 4.10.2. במפעל יוחזק תרשים ארגוני המפרט את הכישורים והאחריות של צוות המבצע בקרה על ייצור המזון.
- 4.10.3. בעל המפעל ימנה מנהל יצור שיהיה בעל הכשרה רלוונטית אשר יהיה אחראי על יישום מערכת לניהול תכנית בטיחות מזון מסוג HACCP או המבוססת על עקרונות ה-HACCP בהתאם לדרישת המנהל.
- 4.10.4. בעסק שהוא מכון תערובת נדרש בנוסף בעל מקצוע שלו תואר אקדמאי בתחום המזון או בטיחות המזון.
- 4.10.5. בעל המפעל ינהל רישום של עובדיו, הכשרותיהם ותחום אחריות ופעילות של כל עובד.
- 4.10.6. על עובדי המפעל להתנהל בצורה היגיינית במהלך העבודה כדי למנוע פגיעה במזון ויצירת תנאים לא סניטאריים.
- 4.10.7. על בעל המפעל לוודא כי עובדיו מצוידים באישורים רפואיים המעידים על מצב בריאותי תקין, על כך שאינם חולים במחלות מדבקות ושאינם מסכנים את המזון עמו הם באים במגע.
- 4.10.8. בכל עת שמתבצע ייצור של מזון רפואי לבעלי חיים, בעל היתר הרעלים או מי שהוסמך על ידו, חייב להיות נוכח במפעל ולבקר את התהליך.
- 4.10.9. חדר התרופות לא יפתח ולא ייסגר אלא בנוכחותו של בעל היתר הרעלים.
- 4.10.10. אין לאכול, לשתות ולעשן אלא במקומות המיועדים לכך.
- 4.10.11. יש לבצע הדרכת בטיחות תקופתית לעובדים ולספק להם את כל אמצעי ההגנה והבטיחות הנדרשים בכלל זה כפפות, מסכות כובעים וסרבלי עבודה, ככל הנדרש ובהתאם לסביבת המפעל והחומרים.

4.11. הדברת מזיקים

- 4.11.1. בעל המפעל יבצע במפעל הדברת מזיקים, באמצעות תכשירים כימיים מאושרים בהתאם לתקנות מחלות בעלי חיים (תכשירי חיטוי ניקוי והדברה) תשמ"ב-1982.
- 4.11.2. הדברת מזיקים תבוצע על ידי מדביר מוסמך בלבד.

4.11.3. חומרי הדברה יוחזקו במחסן ייעודי הניתן לנעילה, באופן נפרד ממערך הייצור ולא יבואו במגע עם המזון.

4.12. תיעוד ודיווח

4.12.1. מפעלי המזון ישמרו על התיעוד של קניה, ייצור ומכירה לצורך קיום נעקבות אפקטיבית מקבלת חומרי הגלם ועד למשלוח המוצר המוגמר ליעד סופי.

4.12.2. בעל המפעל יתעד וישמור במשרד אשר במפעל תיעוד מלא הכולל תיעוד של תהליך הייצור ושליטה בתהליך הייצור בחתך יומי.

4.12.3. על המפעל להחזיק תכנית בקרת איכות המכילה נקודות בקרה קריטיות לטווחי הפעולה הנדרשים בתהליך הייצור.

4.12.4. יש לשמור את היסטורית תהליך הייצור המפעלית לכל אצוות ייצור, ולשמור את התוצאות של הדיגום והבדיקות המפעליות.

4.12.5. פירוט חומרי גלם ו/או המזונות שהוכנסו למפעל, מועד הכנסתם, כמותם, הרכבם, מקורם, שם היצרן, סוג ואיכות, מינון, מספר אצווה.

4.12.6. תאריך הייצור ומספר האצווה וכל נתון אחר בקשר אליהם.

4.12.7. פירוט מוצרים שיוצרו, אוחסנו או שווקו במפעל, מועד ייצורם, כמותם, הרכבם, תכולתם - לפי חומרי הגלם ששימשו לייצורם, מועד אחרון לשימוש בהם (תוספי מזון), תנאי החסנתם, תווית אריזתם, וכל נתון אחר בקשר אליהם.

4.12.8. מידע לגבי תהליך הייצור במפעל לפי מוצרים שיוצרו בו או לפי קווי ייצור, לרבות תכניות לבקרת איכות ופעולות ליישום תכניות אלה, מניעת תקלות, מסמכים באשר לתיקון ליקויים, ניקיון ותחזוקת מתקנים.

4.12.9. תעודות משלוח של מוצרים ששווקו מהמפעל ובהן מצוינים יעד השיווק, מספר המוצרים, כמותם, אצוותם, מועד השיווק, אופן ההובלה ושם הנהג.

4.12.10. מרשמים לתרופות וטרינריות, אם במפעל מיוצר מזון רפואי לבעלי חיים.

4.12.11. התיעוד ישמר במפעל לתקופה של שנה אחת לפחות מיום יצור המזון ועל פי משך חיי המדף של המוצר, אם חיי המדף של המוצר הם מעבר לשנה.

4.12.12. בעל המפעל, מנהלו והאחראי על תכשירים וטרינריים במפעל, יעמידו את המסמכים שפורטו, לעיל לביקורת בכל עת שיידרשו לכך על ידי מפקח או על ידי המנהל ויישמרו למשך 5 שנים.

4.12.13. יש ליישם מערכת לרישום דיווח וטיפול בתלונות לקוחות.

4.12.14. בעסק יהיו נהלים בכתב באשר לאופן יישום מערכות לאיתור ואחזור מהיר של מוצרים במקרה של תקלה. יש לדווח לאגף הפקוח על מזון לבע"ח על כל תקלה שדרשה אחזור באופן מידי.

4.13. נספחים

4.13.1. נספח 1 - בקשה לאישור מפעל למזון לבעלי חיים.

4.13.2. נספח 2 - תכנית מבנה האתר

נספח 1 - בקשה לאישור מפעל לייצור ולאחסון מזון לבעלי חיים

<u>פרטי המפעל</u>			
שם המבקש: _____			
מספר זהות/עוסק מורשה: _____			
תפקיד בחברה: _____			
שם המפעל: _____			
כתובת: _____			
סוג מפעל: _____			
מספר	טלפון	_____	מספר פקס

מספר	טלפון	נייד	כתובת מייל
_____		_____	_____
חתימת המבקש: _____ תאריך: _____			
שם פרטי ושם משפחה			
מצורף בזה: _____			
☐ היתר עסקה לפי צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (ייצור מספוא והסחר בו) תשל"א-1971			
☐ תוכנית מבנה של האתר ¹			
☐ מפרטים של הציוד והכלים המשמשים לפעילות.			
☐ תיאור מפורט של סוג הפעילות/המוצרים וייעודם ²			
☐ תכנית בטיחות מזון			

נספח 2 - תכנית מבנה המפעל

1. הוראות להכנת תכנית מבנה של המפעל (מפעל מזון לבעל חיים שהינו מרכז מזון פטור

מסעיף 1.3)

1.1. תכנית מבנה של המפעל תראה את מיקום העסק ביחס לדרכים, בניינים סמוכים והסביבה.

1.2. התכנית צריכה לציין:

- חדרים במפעל, תוך ציון ייעודם, שטחם ונפחם;
 - מיקום ציוד הייצור והעיבוד במתחם;
 - זרימת המוצרים, אנשי צוות וחומרים בכל המפעל;
 - במידת הצורך, את הטמפרטורה של כל האזורים/ציוד תחת בקרת טמפרטורה.
- 1.3. תכנית המתחם צריכה להציג את המתקנים במפעל וכן תכלול, למשל, את המאפיינים הבאים:

- קירות;
- דלתות;
- חלונות;
- מתקני רחיצת ידיים;
- קווי צינור לשינוע מוצרים ופסולת;
- מערכות אוורור;
- לוקרים וספסלים;
- בתי שימוש;
- חדרי הלבשה.

2. תיאור מפורט של סוג הפעילות, סוג המוצרים וייעודם;

- תיאור יכולת הייצור/אריזה/אחסון ושיווק של המפעל (יש להציג את התכנונים ברמה יומית/שבועית).
- מפרט לגבי המאפיינים הפיזיים הנדרשים כולל טמפרטורה, לחות, מהירות סירקולציה של אוויר בחדרים/ סילואים המתאימים במפעל, היכן שמאפיינים אלו נדרשים מההיבטים הטכניים לבטיחות ואיכות המזון;
- תיאור מערכת אספקה והפצת מים במפעל;
- תיאור מתקני ניקוז;
- תיאור רשת החשמל והגז;
- תיאור התנאים והדרכים לפינוי מפסולת, שפכים ומוצרים שאינם תקינים

פרק 5 - הרשות הארצית לכבאות והצלה

מזון לבעלי חיים: ייצורו, עיבודו, אריזתו בגודל עד 500 מ"ר ואשר עונה על תנאי "אישור על יסוד תצהיר" בהתאם לצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשע"ג-2013

מועד תחילתן של ההוראות המפורטות בפרק זה הוא במועד פקיעת תוקף הרישיון או ההיתר הזמני או ביום כ"ג בניסן התשפ"ד (1 במאי 2024), לפי המוקדם מביניהם, ואולם לגבי הוראות שלא נדרשו בעבר, בכתב, מן העסק, לפי כל דין:

- 1) תחילתן תהיה בתוך 90 ימים ממועד פקיעת תוקף הרישיון או ההיתר הזמני או ביום כ"ג בניסן התשפ"ד (1 במאי 2024), לפי המוקדם מביניהם;
- 2) אם נכללה בהן דרישה להתקנת מערכות כיבוי או גילוי אוטומטיות - תחילתה של אותה דרישה תהיה שנה ממועד פקיעת תוקף הרישיון או ההיתר הזמני או ביום כ"ג בניסן התשפ"ד (1 במאי 2024), לפי המוקדם מביניהם.

5.1. הוראות חוק הנוגעות לעניין

- 5.1.1. חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012, והתקנות על פיו.
- 5.1.1. דיני התכנון והבנייה, לרבות חלק ג' לתוספת השנייה לתקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), התש"ל-1970 - בטיחות אש בבניינים.
- 5.1.2. חוק רישוי עסקים התשכ"ח-1968 (להלן - החוק), והתקנות על פיו.

5.2. הגדרות

- 5.2.1. "סידורי בטיחות אש והצלה" - לרבות אמצעים המותקנים בנכסים, דרך קבע או באופן ארעי, והמיועדים, בין השאר, לכל אחד מאלה:
 - (1) מניעת דליקות והתפשטותן.
 - (2) כיבוי דליקות, צמצום נזקיהן והקלת פעולות לכיבוי דליקות.
 - (3) מילוט וחילוץ לכודים והקלת פעולות למילוטם ולחילוצם.
 - (4) הצלת חיי אדם ורכוש.
 - (5) דרכי התקשרות.
 - (6) כל צורך הנדרש לביצוע פעולות כיבוי והצלה.
- 5.2.2. "גפ"מ" - גז פחמימני מעובה כהגדרתו בחוק הגז הפחמימני המעובה, התשפ"א-2020.
- 5.2.3. "ציוד כיבוי" - ציוד, מתקנים וחומרים המשמשים לכיבוי דליקות ומניעתן.
- 5.2.4. "תקן ישראלי (ת"י)" - תקן ישראלי רשמי או תקן ישראלי כמשמעותו בחוק התקנים.
- 5.2.5. "גורם מוסמך" - אחד מאלה:

גורם מוסמך	נושא
תחזוקאי או מבקר מטפים מורשה, בהתאם לתקן ישראלי ת"י 129, חלק 1 - מטפים מיטלטלים - תחזוקה	תקינות מטפים מיטלטלים

תקינות מערכת החשמל ותאורת החירום	בעל רישיון בתוקף לעבודות חשמל לפי חוק החשמל, התשי"ד-1954 ותקנותיו, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו
התאמה ותקינות של מערכת הגז לתקן ישראלי ת"י 158 – מתקנים לגזים פחמימניים מעובים (גפ"מ)	בעל רישיון בתוקף לעבודות גפ"מ לפי תקנות הגז (בטיחות ורישוי) (רישוי העוסקים בעבודות גפ"מ), התשס"ו-2006, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו

5.3 כללי

- 5.3.1 מפרט זה מתייחס לדרישות הבסיסיות בנושא סידורי בטיחות אש החיוניות לצמצום הסכנה לחיים ולרכוש באירוע כבאות והצלה. ביצועו אינו מבטיח מניעת דליקות ונזקיהן. בעל העסק יפעיל את העסק בכל עת, תוך כדי נקיטה והתקנה של סידורי בטיחות אש והצלה ההולמים את היקף הפעילות בעסק, רמת הסיכון הנובעת מאופי הפעילות בו, מספר השוהים בו, מיקומו ושטחו, לפי כל דין ולכל הפחות לפי מפרט זה.
- 5.3.2 אין בדרישות המופיעות במפרט זה כדי לגרוע מהדרישות הקבועות על פי כל דין, לרבות דיני התכנון והבנייה.
- 5.3.3 מבלי לגרוע מכלליות האמור בסעיפים 5.3.1 ו-5.3.2, אין בהוראות מפרט זה כדי לגרוע מהדרישות הקבועות בדיני התכנון והבנייה לצורך קבלת היתר בנייה או ההוראות לעניין המשך אכלוס הנכס. בכל מקום במפרט שיש בו התייחסות לדרישות הנוגעות לבטיחות אש בעסק, יש לראותן כנוספות על דרישותיהן של תקנות אלה.
- 5.3.4 אם דיני התכנון והבנייה אינם מתקיימים בעסק חובה ליידע על כך את רשות הכבאות וההצלה, ועשויות לחול לגביו דרישות נוספות בהתאם לקביעתו של נותן האישור, עד להסדרת עמידתו בהוראות דיני התכנון והבנייה.
- 5.3.5 הפניות במפרט לתקן ישראלי (ת"י) מחייבות התאמה מלאה בין מבנה העסק, תכולתו וסידורי בטיחות האש וההצלה הקיימים בו, לבין הדרישות הקבועות בתקן. בעל העסק או מי שמונה מטעמו לעסוק בתחום זה, מחויב להכיר את דרישות התקן ולוודא התאמה מלאה של העסק כנדרש.
- 5.3.6 הדרישות המופיעות במפרט יקוימו לכל אורך תקופת פעילותו של העסק. בעל העסק אחראי לכך שלא יתבצעו בו שינויים העומדים בסתירה להוראות המפרט ולתנאי הרישיון.
- 5.3.7 תחזוקת סידורי בטיחות אש והצלה:
- (1) סידורי בטיחות אש והצלה ימצאו בכל עת במצב תקין. בעל רישיון העסק יוודא את הביצוע של הבדיקות, הטיפולים וכל פעולה אחרת הנדרשת לצורך זה (להלן – תחזוקת אמצעי כיבוי אש והצלה).
- (2) תחזוקת אמצעי כיבוי אש והצלה תתבצע לפי הוראות התקן הישראלי (ת"י) התקף והוראות היצרן. אם נותן האישור נתן הוראות נוספות - גם בהתאם להוראות אלה.
- 5.3.8 תיקון הוראות הנציב שמפרט זה מפנה אליהן יחול על העסק, בהתאם להוראות סעיף 4ג7 לחוק רישוי עסקים.

5.4 פתח יציאה

- 5.4.1 בעסק ששטחו עד 249 מ"ר, יהיה לפחות פתח יציאה אחד.

- 5.4.2. בעסק ששטחו עולה על 249 מ"ר, יהיו לפחות שני פתחי יציאה.
- 5.5. שילוט**
- 5.5.1. במבנה העסק יותקנו שלטים שבהם תיכתב המילה "יציאה" מעל פתחי העסק ובמקומות שבהם כיוון היציאה מהעסק אינו נראה באופן ברור.
- 5.5.2. הכיתוב על השלטים יהיה בגוון לבן על רקע ירוק. גובה האותיות יהיה 15 ס"מ לפחות ועוביין 15 מ"מ לפחות. המרווח בין האותיות יהיה 1 ס"מ לפחות.
- 5.5.3. לשלטים תותקן תאורה מרשת החשמל של הבניין וממקור חשמל עצמאי המבוסס על סוללות נטענות, המאפשרות זמן תאורה של 60 דקות. גוף התאורה יתאים לתקן ישראלי ת"י 20, חלק 2.22 - מנורות: דרישות מיוחדות - מנורות לתאורת חירום. הוא יופעל בעת הפסקת חשמל או נפילה במתח של רשת החשמל.
- 5.6. ציוד כיבוי**
- 6.1.1. בעסק ששטחו עד 200 מ"ר, יותקן גלגילון כיבוי אש עם זרנוק בקוטר 3/4" ומזנק צמוד, כך שייתן מענה לכיסוי מלא של שטח העסק. תשתית הצינורות לגלגלון תהיה ממתכת. אם קיימת הפרדת אש ועשן בין חלקי העסק, יש להתקין ציוד כאמור בכל אחד מחלקיו.
- 5.6.1. בעסק ששטחו מעל 200 מ"ר, יותקנו עמדות כיבוי אש כך שיתנו מענה לכיסוי כל שטח העסק.
- 5.6.2. כל אחת מעמדות הכיבוי תכיל:
- (1) ברז כיבוי בקוטר 2".
 - (2) 2 זרנוקים בקוטר 2" באורך 15 מ' כל אחד.
 - (3) מזנק בקוטר 2".
 - (4) גלגילון עם צינור בקוטר 3/4" ומזנק צמוד.
 - (5) מטפה כיבוי מסוג אבקה יבשה במשקל של 6 ק"ג.
- הציוד יאוחסן בארון שמידותיו לא יפחתו מ: גובה 120 ס"מ, רוחב 80 ס"מ, ועומק 30 ס"מ. על הארון יותקן שלט פולט אור שבו ייכתב: "עמדת כיבוי אש".
- 5.6.3. תשתית הצינורות לברזים הרשומים לעיל תהיה מתכת.
- 5.6.4. בעסק יוצבו מטפי כיבוי מסוג אבקה יבשה במשקל של 6 ק"ג, ביחס של מטפה אחד על כל 200 מ"ר וזאת נוסף למטפי הכיבוי שנדרש להציב בעמדת כיבוי (אם נדרש). אחד המטפים יוצב בקרבת לוח החשמל.
- 5.6.5. בדיקת מטפי הכיבוי ותחזוקתם תתבצע לפי האמור בתקן ישראלי ת"י 129, חלק 1 מטפים מיטלטלים: תחזוקה.
- 5.6.6. ציוד הכיבוי יהיה נגיש וזמין ויוחזק במצב תקין, בכל עת.
- 5.7. מערכת החשמל**
- 5.7.1. מערכת החשמל המותקנת במקום תתבצע בהתאמה לחוק החשמל התשי"ד-1954 (להלן - חוק החשמל) ותקנותיו.
- 5.7.2. על גבי לוחות חשמל יותקן שלט פולט אור שבו ייכתב "חשמל, לא לכבות במים".
- 5.7.3. מערכת החשמל תיבדק אחת לחמש שנים.
- 5.8. מערכת הגפ"מ**

5.8.1. מערכת הגפ"מ המשמשת את העסק תענה על הנדרש בתקן ישראלי ת"י 158 - מתקנים לגזים פחמימניים מעובים (גפ"מ).

5.8.2. מערכת הגפ"מ, המכשירים והאביזרים לצריכת גז והמנדפים הקיימים בעסק, יתוחזקו בכל עת במצב תקין.

5.9. אישורים

5.9.1. בעל העסק ישמור בשטח העסק בכל עת את המסמכים המפורטים להלן ויציגם או ימסרם לאדם המוסמך לבדוק האם העסק עומד בדרישות לעיל:

(1) אישור מגורם מוסמך שמטפי הכיבוי הקיימים בעסק נבדקו בהתאם לתקן ישראלי ת"י 129, חלק 1 - מטפים מיטלטלים - תחזוקה ונמצאו תקינים.

(2) אישור מגורם מוסמך כי מערכת החשמל המותקנת במקום נבדקה ונמצאה תקינה בהתאם לחוק החשמל ותקנותיו, כולל תאורות החירום המותקנות במקום. על האישור לכלול התייחסות למיקומו של מפסק חשמל ראשי לשעת חירום (אם קיים) ולתקינותו, וכן טבלה המפרטת את מיקומם של לוחות החשמל, את מספרם ואת גודל החיבור באמפר של כל לוח.

(3) אישור על בדיקת התאמתה ותקינותה של מערכת הגז לדרישות תקן ישראלי ת"י 158 - מתקנים לגזים פחמימניים מעובים (גפ"מ). את האישור ייתן בעל רישיון לעבודת גפ"מ לפי תקנות הגז (בטיחות ורישוי) (רישוי העוסקים בעבודות גפ"מ) התשס"ו-2006, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו.

5.10. נספחים

5.10.1. את פרסומי הרשות הארצית לכבאות והצלה, כולל תיקיית טפסים אחידים לאישורים, אפשר למצוא באתר הרשות הארצית לכבאות והצלה ולהורידם ממנו.

פרק 6 - הרשות הארצית לכבאות והצלה
מזון לבעלי חיים: ייצור, עיבוד, אריזתו

מועד תחילתן של ההוראות המפורטות בפרק זה הוא במועד פקיעת תוקף הרישיון או ההיתר הזמני או ביום כ"ג בניסן תשפ"ד (1 במאי 2024), לפי המוקדם מביניהם, ואולם לגבי הוראות שלא נדרשו בעבר, בכתב, מן העסק, לפי כל דין:

- 1) תחילתן תהיה בתוך 90 ימים ממועד פקיעת תוקף הרישיון או ההיתר הזמני או ביום כ"ג בניסן תשפ"ד (1 במאי 2024), לפי המוקדם מביניהם;
- 2) אם נכללה בהן דרישה להתקנת מערכות כיבוי או גילוי אוטומטיות - תחילתה של אותה דרישה תהיה שנה ממועד פקיעת תוקף הרישיון או ההיתר הזמני או ביום כ"ג בניסן תשפ"ד (1 במאי 2024), לפי המוקדם מביניהם.

6.1. הוראות חוק הנוגעות לעניין

- 6.1.1. חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012, והתקנות על פיו;
- 6.1.2. דיני התכנון והבנייה, לרבות חלק ג' לתוספת השנייה לתקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), התש"ל-1970 - בטיחות אש בבניינים;
- 6.1.3. חוק רישוי עסקים התשכ"ח-1968 (להלן - החוק), והתקנות על פיו;

6.2. הגדרות

- 6.2.1. "ברז כיבוי אש" - ברז לכיבוי אש המתאים לתקן ישראלי ת"י 448 הידרנט לכיבוי אש על חלקיו, לפי פירוט הקטרים הבאים:
 - (1) 2" על זקף בקוטר 2".
 - (2) 2*2" על זקף בקוטר 3".
 - (3) 3" על זקף בקוטר 3".
 - (4) 3" על זקף בקוטר 4".
 - (5) 2*3" על זקף בקוטר 4".
 - (6) 4" על זקף בקוטר 6".
 - (7) 2*3" על זקף בקוטר 6".
- 6.2.2. "ברז כיבוי אש בתחום הנכס" - ברז כיבוי אש הממוקם בתחום הנכס מחוץ למבנה אחרי מד המים של הנכס והמחובר לרשת המים העירונית או למאגר מים ומשאבות.
- 6.2.3. "ברז כיבוי אש עירוני" - ברז כיבוי אש הממוקם מחוץ לתחום הנכס לפני מד המים של הנכס והמחובר לרשת המים העירונית.
- 6.2.4. "ברז כיבוי אש פנימי" - ברז כיבוי אש הממוקם בתוך תחום הנכס בתוך מבנה והמחובר לרשת המים העירונית או למאגר מים ומשאבות.
- 6.2.5. "גורם מוסמך" - אחד מאלה:

נושא	גורם מוסמך
תקינות אמצעי כיבוי במים	מי שהודרך והוסמך על ידי יצרן או ספק גלגלונים

לגלגלונים שהותקנו לאחר 1.6.2013, עפ"י תקן ישראלי ת"י 2206, חלק 2 - גלגלון לכיבוי אש - דרישות תכן, התקנה ותחזוקה	
תחזוקאי או מבקר מטפים מורשה, בהתאם לתקן ישראלי ת"י 129, חלק 1 - מטפים מיטלטלים - תחזוקה.	תקינות מטפים מיטלטלים
בעל רישיון בתוקף לעבודות חשמל לפי חוק החשמל, התשי"ד-1954 ותקנותיו, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו	תקינות מערכת החשמל ותאורת החירום
בעל רישיון בתוקף לעבודות גפ"מ לפי תקנות הגז (בטיחות ורישוי) (רישוי העוסקים בעבודות גפ"מ), התשס"ו-2006, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו	התאמה ותקינות של מערכת הגז לתקן ישראלי ת"י 158 - מתקנים לגזים פחמימניים מעובים (גפ"מ)
מי שברשותו תו תקן ממכון התקנים לתחזוקת מערכות גילוי אש ועשן לפי תקן ישראלי ת"י 1220, חלק 11 - מערכות גילוי אש - תחזוקה	תחזוקת מערכת גילוי אש ועשן בהתאם לתקן ישראלי ת"י 1220, חלק 11 - מערכות גילוי אש - תחזוקה
מי שברשותו תו תקן ממכון התקנים לתחזוקת מערכות גילוי אש ועשן לפי תקן ישראלי ת"י 1220, חלק 11 - מערכות גילוי אש - תחזוקה.	סידורי בטיחות אש והצלה בארון חשמל בהתאם לתקן ישראלי ת"י 5210 - מערכות לכיבוי-אש בארוסול, או תקן ישראלי ת"י 1597 - מערכות כיבוי אש אוטומטיות בגז כיבוי

6.2.6. "גישה למוצא בטוח" (Exit Access) - חלק מדרך מוצא, לרבות פרוזדורים ומעברים,

שתחילתו בכל נקודה שהיא בבניין וסופו בכניסה למוצא בטוח או מחוץ לבניין או בדלת יציאה חיצונית.

6.2.7. "גלאי עשן עצמאי" - גלאי עם התראה קולית המכיל סוללת גיבוי, המחובר לרשת החשמל ללא רכזת והעומד באחד מהתנאים האלה:

- (1) מאושר לפי תקן ישראלי ת"י 1220 חלק 5 מערכות גילוי אש: גלאי עשן עצמאיים.
- (2) מאושר על ידי מעבדת ANSI/UL 217 ארה"ב.
- (3) מאושר לפי תקן אירופאי.

6.2.8. "גפ"מ" - גז פחמימני מעובה כהגדרתו בחוק הגז הפחמימני המעובה, התשפ"א-2020.

6.2.9. "דלת אש" - כמשמעותה בתקן ישראלי ת"י 1212 דלתות אש - עמידות-אש.

6.2.10. "דרך מוצא" (Means of Egress) - נתיב יציאה מבניין, הפנוי ממכשולים והכולל אחד או יותר ממרכיבים אלה:

- (1) גישה למוצא בטוח.
- (2) יציאה.
- (3) מוצא בטוח.

6.2.11. "הנדסאי" - הנדסאי רשום, כמשמעותו בחוק ההנדסאים והטכנאים המוסמכים, התשע"ג-2012, העוסק בתחום ובסוג בדיקות שלגביהם נדרש האישור.

- 6.2.12. "חומר לא דליק" - כמשמעותו בתקן ישראלי ת"י 755 - תגובות בשריפה של חומרי בנייה - שיטות בדיקה וסיווג.
- 6.2.13. "חומר ציפוי וגימור" - חומר המשמש לציפוי, כיסוי או חיפוי, לרבות טפטים, ציפוי עץ, שטיחים, פרקט, תקרות עץ, בד או PVC.
- 6.2.14. "חומר מסוכן (חומ"ס)" - כהגדרתו בחוק החמרים המסוכנים, התשנ"ג-1993.
- 6.2.15. "חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה" - חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012.
- 6.2.16. "חוק התקנים" - חוק התקנים, התשי"ג-1953.
- 6.2.17. "חיבור כבאים להסנקת מים", "חיבור כבאים" (Fire Department Connection) - חיבור צינור מים בקוטר 3" או 4", הכולל שסתום אל חוזר, חיבור מהיר מדגם שטורץ, מכסה ושרשרת.
- 6.2.18. "יציאה" (Exit Discharge) - חלק מדרך מוצא שתחילתו בסופה של גישה למוצא בטוח או בסופו של מוצא בטוח וסיומו ברחוב, בין במישרין ובין דרך שטח פתוח.
- 6.2.19. "מהנדס" - מהנדס רשום, כמשמעותו בחוק המהנדסים והאדריכלים, התשי"ח-1958, אשר עוסק בתחום ובסוג בדיקות שלגביהם נדרש האישור.
- 6.2.20. "מוצא בטוח" (Exit) - חלק מדרך מוצא, המופרד משאר חלקי הבניין באמצעות אלמנטים עמידים אש ודלתות אש והמוביל אל היציאה או אל מחוץ לבניין.
- 6.2.21. "מזענק" - תותח מים.
- 6.2.22. "מתבן" - ערימת תבן, מחסן תבואה.
- 6.2.23. "נותן האישור" - לעניין פרק זה, עובד רשות הכבאות וההצלה שהוסמך לכך על-ידי השר לביטחון פנים.
- 6.2.24. "סידורי בטיחות אש והצלה" - לרבות אמצעים המותקנים בנכסים, דרך קבע או באופן ארעי, והמיועדים, בין השאר, לכל אחד מאלה:
 (1) מניעת דליקות והתפשטותן.
 (2) כיבוי דליקות, צמצום נזקיהן והקלת פעולות לכיבוי דליקות.
 (3) מילוט וחילוץ לכודים והקלת פעולות למילוטם ולחילוצם.
 (4) הצלת חיי אדם ורכוש.
 (5) דרכי התקשרות.
 (6) כל צורך הנדרש לביצוע פעולות כיבוי והצלה.
- 6.2.25. "ציוד כיבוי" - ציוד, מתקנים וחומרים המשמשים לכיבוי דליקות ומניעתן.
- 6.2.26. "רשות הכבאות וההצלה" - הרשות הארצית לכבאות והצלה שהוקמה בחוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012.
- 6.2.27. "תעודת בדיקה" - תעודת בדיקה על התאמה לתקן שניתנה לפי סעיף 12 לחוק התקנים.
- 6.2.28. "תקן ישראלי (ת"י)" - תקן ישראלי רשמי או תקן ישראלי כמשמעותו בחוק התקנים.
- 6.2.29. "תקנות התכנון והבנייה" - תקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), התש"ל-1970.
- 6.2.30. "שינוי מהותי" - שינוי של כל אחד מאלה במבנה:
 (1) מרחק הליכה.

(2) מספר דרכי מוצא.

(3) שינוי ייעוד.

6.3 מסמכים נוספים

6.3.1 לבקשת רישיון עסק או להיתר זמני (להלן - בקשה) יצורפו המסמכים המנויים להלן:
(1) אפיון רשת המים המזינה את העסק, שייערך בהתאם להוראת נציב 529 - זמינות רשת מים ופריסת ברזי כיבוי, לאחר שנחתם על ידי אחד מאלה:

(א) מהנדס.

(ב) אדריכל.

(ג) הנדסאי.

(ד) גורם מוסמך.

דרישה לאפיון רשת המים תחול רק במקומות שבהם קיימת או נדרשת מערכת מתזים. הדרישה לאפיון רשת המים כאמור לא תחול על עסק שקיים בו מאגר מים, יש לו היתר בנייה כדין ואושר על ידי מעבדה מוכרת.

(2) בכפוף לדרישה של רשות הכבאות וההצלה, על בעל העסק להגיש אחד או יותר מהמסמכים הבאים:

(א) תכנית העסק בקנה מידה 1:100 ובה מפורטים כלל סידורי בטיחות האש וההצלה הנדרשים או הקיימים בעסק מסוג זה.

(ב) העתק מהיתר הבנייה.

(ג) אישור מהנדס הוועדה המקומית לפי סעיף 1א8 לחוק רישוי עסקים, לגבי עסק שאינו מקיים את דיני התכנון והבנייה.

6.3.2 הדרישות הקבועות בסעיף 6.3.1, לא תחולנה על עסק שאינו מכיל חומרים מסוכנים (חומ"ס), שטחו הכולל הוא עד 100 מ"ר והוא מיועד להכיל עד 50 איש.

6.4 רישום ודיווח

6.4.1 בעל העסק יודיע לרשות הכבאות וההצלה על כוונה לניתוק יזום של מערכות כיבוי אש, לכל הפחות 48 שעות לפני מועד הניתוק. לעניין סעיף זה, "מערכת כיבוי אש" - אחת מהמערכות הבאות, אם מתקיימת לגביה חובת התקנה על-פי דין: גלאים, מתזים, גנרטור, מערכת על-לחץ ושחרור עשן.

6.4.2 בעל העסק יודיע לנותן האישור על כוונה לבצע עבודות בנייה בעסק, לרבות כל שינוי פנימי גם אם אינו טעון היתר, הפוגעות או עלולות לפגוע בסידורי בטיחות האש וההצלה בעסק, לכל הפחות שבעה ימים לפני היום שבו אמורות להתחיל העבודות. ייתכן שעסק שבו יתבצעו עבודות כמפורט בסעיף זה, יידרש לעמוד בדרישות נוספות, בהתאם לקביעתו של נותן האישור.

6.5 כללי

6.5.1 מפרט זה מתייחס לדרישות הבסיסיות לגבי סידורי בטיחות אש והצלה, שהן חיוניות לצמצום הסכנה לחיים ולרכוש באירוע כבאות והצלה. ביצועו אינו מבטיח מניעת דליקות ונזקיהן. בעל העסק יפעיל את העסק בכל עת, תוך כדי נקיטה והתקנה של סידורי בטיחות אש והצלה ההולמים את היקף הפעילות בעסק, רמת הסיכון הנובעת מאופי הפעילות בו, מספר השוהים בו, מיקומו ושטחו, לפי כל דין ולכל הפחות לפי מפרט זה.

- 6.5.2. אין בדרישות המופיעות במפרט זה כדי לגרוע מהדרישות הקבועות על פי כל דין, לרבות דיני התכנון והבנייה.
- 6.5.3. מבלי לגרוע מכלליות האמור בסעיף 6.5.1 ו-6.5.2, אין בהוראות מפרט זה כדי לגרוע מהדרישות הקבועות בדיני התכנון והבנייה, לצורך קבלת היתר בנייה או ההוראות לעניין המשך אכלוס הנכס. בכל מקום במפרט שיש בו התייחסות לדרישות הנוגעות לבטיחות אש בעסק, יש לראותן כנוספות על דרישותיהן של תקנות אלה.
- 6.5.4. אם דיני התכנון והבנייה אינם מתקיימים בעסק חובה ליידע על כך את רשות הכבאות וההצלה, ועשויות לחול לגבי דרישות נוספות בהתאם לקביעתו של נותן האישור, עד להסדרת עמידה בהוראות דיני התכנון והבנייה.
- 6.5.5. הפניות במפרט לתקן ישראלי (ת"י) מחייבות התאמה מלאה בין מבנה העסק, תכולתו וסידורי בטיחות האש וההצלה הקיימים בו לבין הדרישות הקבועות בתקן. בעל העסק או מי שמונה מטעמו לעסוק בתחום זה, מחויב להכיר את דרישות התקן ולוודא התאמה מלאה של העסק כנדרש.
- 6.5.6. הדרישות המופיעות במפרט יקוימו לכל אורך תקופת פעילותו של העסק. בעל העסק אחראי לכך שלא יתבצעו בו שינויים העומדים בסתירה להוראות המפרט ולתנאי הרישיון.
- 6.5.7. תחזוקת סידורי בטיחות אש והצלה:
- (1) סידורי בטיחות אש והצלה יימצאו בכל עת במצב תקין. בעל רישיון העסק יוודא ביצוע של הבדיקות, הטיפולים וכל פעולה אחרת הנדרשת לצורך זה (להלן – תחזוקת אמצעי כיבוי אש והצלה).
- (2) תחזוקת אמצעי כיבוי אש והצלה תתבצע לפי הוראות התקן הישראלי (ת"י) התקף והוראות היצרן, ואם נותן האישור נתן הוראות נוספות – גם בהתאם להוראות אלה.
- 6.5.8. תיקון הוראות הנציב שמפרט זה מפנה אליהן יחול על העסק בהתאם להוראות סעיף 4ג7 לחוק רישוי עסקים.
- 6.5.9. הדרישות המופיעות במפרט זה אינן חלות על עסק המייצר או מעבד מזון לבעלי חיים שצורתו אבקתית. על עסק המייצר או מעבד מזון לבעלי חיים שצורתו אבקתית יחולו הוראות מפרט אחיד לפריט רישוי 4.6א' – ייצור, עיבוד, אריזתו – מחומרי גלם מן החי ביכולת ייצור העולה על 5 טונות ליום; ייצור, עיבוד, אריזתו – מחומרי גלם שאינם מן החי ביכולת ייצור העולה על 50 טונות ליום: דרישות לטחנת קמח ופריט רישוי 4.6א' – ייצור, עיבוד, אריזתו – מחומרי גלם מן החי ביכולת ייצור שאינה עולה על 5 טון ליום; ייצור, עיבוד, אריזתו – מחומרי גלם שאינם מן החי ביכולת ייצור שאינה עולה על 50 טון ליום: דרישות לטחנת קמח.
- 6.6. דרכי גישה**
- 6.6.1. דרכי הגישה לעסק תהיינה פנויות מכל מכשול בכל עת.
- 6.7. הפרדות ועמידות אש**
- דרישות אלה יתקיימו אם נדרשו בתנאים להיתר בנייה או בעקבות שינוי מהותי המחייב שינוי בתנאי ההיתר.
- 6.7.1. בעסק תהיה הפרדת אש ועשן בין שטח המשמש לייצור ואחסנה לבין שאר חלקי העסק, וכן בין העסק לשאר חלקי הבניין האחרים. ההפרדה האמורה תבוצע באמצעות כל אלה:

- (1) קירות בעלי עמידות אש למשך שעותיים לפחות. הקיר יהיה בנוי בהתאם לתקן ישראלי ת"י 931 עמידות אש של אלמנטי בניין - שיטות בדיקה ובזמן עמידות אש.
- (2) פתחי הכניסה והיציאה בקירות בעלי עמידות אש ייסגרו באמצעות דלת או חלון בעלי עמידות אש שמשכה 30 דקות לפחות וכשל תחילי ויציבות שמשכו 90 דקות לפחות ושעומדים בתקן ישראלי ת"י 1212 דלתות-אש - עמידות-אש.
- 6.7.1. חומרי הציפוי והגימור שבהם ייעשה שימוש במבנה או במבנים, לרבות מבנים יבילים המשמשים את העסק, יעמדו בתקן ישראלי ת"י 921 תגובות בשריפה של חומרי בנייה. בדיקת אי דליקותם וסיווגם של החומרים תיערך בהתאם לתקן ישראלי ת"י 755 - תגובות בשריפה של חומרי בנייה - שיטות בדיקה וסיווג. לעניין סעיף זה - שימוש בחומרי ציפוי וגמור כולל הן שימוש הן פנימי והן שימוש חיצוני.
- 6.8. דרכי מוצא**
- דרישות אלה יתקיימו אם נדרשו בתנאים להיתר בנייה או בעקבות שינוי מהותי המחייב שינוי בתנאי ההיתר.
- 6.8.1. **פתחי יציאה**
- (1) בעסק יהיה פתח יציאה אחד ברוחב של 0.9 מ' נטו לפחות. פתחים נוספים יידרשו אם המרחק אל פתח היציאה מכל נקודה בתוך המבנה לאורך מסלול ההליכה ועד אל היציאה עולה על 30 מטר.
- (2) בעסק המיועד להכיל מעל 50 איש כיוון הפתיחה של הדלתות בפתחי היציאה יהיה כלפי כיוון המילוט.
- (3) בעסק המיועד לאחסון חומרים מסוכנים, לייצורם או לשימוש בהם וגודלו עולה על 20 מ"ר, יהיו לפחות שני פתחי יציאה ברוחב של 0.9 מ' נטו, וכיוון הפתיחה של הדלתות יהיה כלפי כיוון המילוט.
- 6.8.2. דרכי המוצא, לרבות פתחי היציאה, יהיו פנויים מכל מכשול בכל עת.
- 6.8.3. אם הותקן מנעול על דלת בדרך המוצא, יהיה אפשר לפתוח את הדלת מכיוון המילוט ללא צורך במפתח נשלף.
- 6.9. שילוט**
- 6.9.1. בדרכי המוצא בעסק יותקן שילוט וסימון, כמפורט בסימן י"ח לפרק ב' לתוספת השנייה לתקנות התכנון והבנייה.
- 6.9.2. בעסק יותקנו שלטים פולטי אור כמפורט מטה:
- (1) "חשמל, לא לכבות במים" - על לוחות חשמל.
- (2) "מפסק זרם ראשי" - סמוך למפסק, במקום בולט ונגיש.
- (3) "עמדת כיבוי אש".
- (4) "ברז שריפה" - סמוך לברז.
- (5) "ברז הסנקה לעמדות" - סמוך לברז.
- (6) "ברז הסנקה למתזים" - סמוך לברז.
- (7) "אין להשתמש במעלית בזמן שריפה" - סמוך למעלית.
- (8) "חדר שירות" (בהתאם לשימוש החדר - הסקה, דוודים, מיזוג-אוור, אשפה וכו').

בשלטים פולטי אור כאמור בסעיף זה, יהיה הכיתוב על השלט בגוון אדום על רקע צהוב. גובה האותיות יהיה 3 ס"מ לפחות ועוביין 7 מ"מ לפחות. השלט ימוקם בסמוך למתקן, בגובה 1.5 מ' לפחות מגובה הרצפה.

6.9.3. חומרים מסוכנים ישולטו ויסומנו.

6.10. תאורת חירום

6.11. בעסק תותקן תאורת חירום שתתחיל לפעול ותאיר את דרכי המוצא במקרה של כשל באספקת החשמל, או נפילה במתח החשמל.

6.12. תאורת החירום תותקן במעברים המשרתים מעל 6 אנשים או שאורכם עולה על 15 מ', בפרוזדורים ובחדרי מדרגות, לאורך דרך המוצא ולאורך מעברי מילוט, כולל מעברי מילוט אחוריים, בשטח העסק.

6.13. תאורת החירום תתבסס על גופי תאורה עצמאיים הניזונים מסוללות נטענות או ממערכת מרכזית לגיבוי חשמלי מבוקרת טעינה, הכוללת מצבר נטען. גופי תאורת החירום יוזנו משני מעגלי הזנה נפרדים המוזנים ממערכות נפרדות.

6.14. גופי תאורת החירום יתאימו לתקן ישראלי ת"י 20, חלק 2.22 - מנורות : דרישות מיוחדות - מנורות לתאורת חירום.

6.11. אספקת מים (כולל ברזי כיבוי)

6.11.1. בעסק ששטחו הכולל מעל 800 מ"ר, יותקנו ברזי כיבוי אש בתחום הנכס בקוטר של 3" על זקף בקוטר של 4", בהתאם לתקן ישראלי ת"י 448 הידרנט לכיבוי אש חלק 1 וחלק 3. ברז כיבוי אש יהיה ליד המבנה. לעניין זה ברז כיבוי אש עירוני במרחק של עד 120 מ' מהמבנה ייחשב לצורך העניין ברז מין המניין.

6.11.2. לאזור אחסנה חיצונית ספיקת המים תהיה בכמות הזהה לצריכה הכוללת (ברזי כיבוי אש בתחום הנכס ופנימיים + מערכת מתזים) אשר תוכננה למבנה. בתכנון יש להתייחס לכך שבכל עת הצריכה שנקבעה למערכת המתזים לא תיפגע.

6.11.3. בעסק בעל 3 קומות ומעלה, יותקן חיבור כבאים להסנקת מים לברזי הכיבוי המותקנים בו. ברז ההסנקה יוצב מחוץ לעסק, במרחק שלא יעלה על 6 מ' מקצה העסק. דרישה זו תתקיים, אם נדרשה בתנאים להיתר בנייה או בעקבות שינוי מהותי המחייב שינוי בתנאי ההיתר.

6.12. ציוד כיבוי

6.12.1. בעסק ששטחו עד 200 מ"ר, יותקן גלגילון כיבוי אש עם זרנוק בקוטר 3/4" ומזנק צמוד, כך שייתן מענה לכיסוי מלא של שטח העסק. תשתית הצינורות לגלגלון תהיה ממתכת. אם קיימת הפרדת אש ועשן בין חלקי העסק, יש להתקין ציוד כאמור בכל אחד מחלקיו.

6.12.2. במבנה העסק ששטחו מעל 200 מ"ר, תותקנה עמדות כיבוי אש כך שיתנו מענה לכיסוי מלא של שטח העסק.

6.12.3. כל אחת מעמדות הכיבוי תכיל:

(1) ברז כיבוי בקוטר 2".

(2) 2 זרנוקים בקוטר 2" באורך 15 מ' כל אחד.

(3) מזנק בקוטר 2".

(4) גלגילון עם צינור בקוטר 3/4" עם מזנק צמוד.

(5) מטפה אבקה במשקל של 6 ק"ג.

הציוד יאוחסן בארון שמידותיו לא יפחתו מ: גובה 120 ס"מ, רוחב 80 ס"מ, ועומק 30 ס"מ.
על הארון ייכתב: "עמדת כיבוי אש".

6.12.4. תשתית הצינורות לברזים הרשומים לעיל תהיה מתכת.

6.12.5. בעסק יוצבו מטפי כיבוי מסוג אבקה יבשה במשקל של 6 ק"ג. מספר המטפים יתאים לתקן ישראלי ת"י 129, חלק 2 מטפים מיטלטלים: התאמה, התקנה וסימון. בדיקת המטפים ותחזוקתם תתבצע לפי האמור בתקן ישראלי ת"י 129, חלק 1 מטפים מיטלטלים - תחזוקה.

6.12.6. ציוד הכיבוי יהיה נגיש וזמין ויוחזק במצב תקין, בכל עת.

6.12.7. בעסק שקיימת בו אחסנה חיצונית, רשאי נותן האישור להורות לבעל העסק לנקוט, להתקין או להציב בעסק סידורי בטיחות אש והצלה נוספים, כגון מזענקים, מערכות קצף כיבוי, אבקות וחומרי כיבוי, מערכות שאיבה, אגירה והסנקת מים, ניידות או נייחות, בהתאם למסקנות סקר סיכונים שדרש ואישר נותן האישור.

6.12.8. בעסק שקיימת בו אחסנה חיצונית, יורה נותן האישור על סוג סידורי בטיחות האש וההצלה הנוספים, מיקומם ופריסתם, מספרם, מאפייניהם וכיוצא באלה.

6.13. מערכת גילוי אש ועשן

6.13.1. במבנה יביל לפי תקן ישראלי ת"י 931 עמידות אש של אלמנטי בניין - שיטות בדיקה, יש להתקין גלאי עצמאי על פי תקן ישראלי ת"י 1220 חלק 5 מערכות גילוי אש - גלאי עשן עצמאיים.

6.13.2. מערכת גילוי אש ועשן, לרבות הגלאים העצמאיים, תתוחזק במצב תקין, בכל עת.

6.13.3. בדיקת מערכת גילוי האש והעשן תתבצע על פי תקן ישראלי ת"י 1220 חלק 11 מערכות גילוי אש - תחזוקה. העתק מתעודת הבדיקה, שתיערך לפי נספח ג' לתקן הנ"ל, יוגש לנותן האישור.

6.14. מערכת החשמל

6.14.1. במבנה ששטחו עולה על 500 מ"ר, יותקן במקום בולט ונגיש מפסק חשמל חירום אשר במקרה חירום ינתק את זרם החשמל לכל המבנה.

6.14.2. מתקני החשמל בעסק ייבדקו באופן תקופתי ועל פי כל דין.

6.15. מערכת הגפ"מ

6.15.1. מערכת הגפ"מ המשמשת את העסק תענה על הנדרש בתקן ישראלי ת"י 158 – מתקנים לגזים פחמימניים מעובים (גפ"מ).

6.15.2. מערכת הגפ"מ, המכשירים והאביזרים לצריכת גז והמנדפים הקיימים בעסק, יתוחזקו בכל עת במצב תקין.

6.16. אחסנה חיצונית

6.16.1. נותן האישור רשאי לקבוע לבעל העסק הוראות בעניינים הנוגעים לאחסנה חיצונית, לרבות גובה האחסנה, היקפה, שטחה, רוחבה, סוג החומרים המאוחסנים, דרכי גישה לשטח האחסנה, סימון ושילוט, סידורי בטיחות אש והצלה שיש להתקין במקום וכיוצא באלה - כל אלה בהתאם למסקנותיו של סקר סיכונים, שדרש ואישר נותן האישור.

6.17. מתקן פוטו-וולטאי

6.17.1. נותן האישור רשאי לקבוע לבעל העסק הוראות, בעניינים הנוגעים למערכת לייצור חשמל הממירה ישירות אנרגיה סולרית לאנרגיה חשמלית (מתקן פוטו-וולטאי) המותקנת בשטח העסק, לרבות סימון ושילוט, סידורי בטיחות אש והצלה שיש להתקין במתקן ובסביבתו והמצאת מסמכים ואישורים על עמידת המתקן בדרישות כל דין.

6.18. אישורים

6.18.1. בכל מקום במסמך תנאים זה שבו צוין כי יש להעביר מסמכים, אישורים, דיווחים וכיו"ב לנותן האישור, יועבר המידע הנדרש למדור הגנה מאש בתחנה האזורית שבשטח אחריותה ממוקם העסק, לפי רשימת הכתובות ומספרי הטלפון המופיעה באתר האינטרנט של הרשות הארצית לכבאות והצלה, או לגורם אחר שפרטיו יימסרו לבעל העסק.

6.18.2. אם לא נעשה בעסק שינוי מהותי, ימציא בעל העסק על פי דרישתו של נותן האישור מסמכים הכוללים אישורים ותעודות בדיקת תחזוקה לגבי תקינותו של ציוד הכיבוי, ובכלל זה:

(1) אישור כי עמדות כיבוי האש תקינות ושמישות וכי גלגלון שהותקן לאחר 1.6.2013 נבדק בהתאם לתקן ישראלי ת"י 2206, חלק 2 - גלגלון לכיבוי אש - דרישות תכן, התקנה ותחזוקה.

(2) אישור מגורם מוסמך כי מטפי הכיבוי הקיימים בעסק נבדקו בהתאם לתקן ישראלי ת"י 129, חלק 1 - מטפים מיטלטלים - תחזוקה, ונמצאו תקינים.

(3) אישור כי מערכת החשמל המותקנת במקום נבדקה ונמצאה תקינה בהתאמה לחוק החשמל התשי"ד-1954 (להלן - חוק החשמל) ותקנותיו, כולל תאורת החירום המותקנת במקום. על האישור לכלול התייחסות למיקומו של מפסק חשמל ראשי לשעת חירום ולתקינותו, התייחסות למתקן פוטו-וולטאי (אם קיים) וכן טבלה המפרטת את מיקומם של לוחות החשמל, את מספרם ואת גודל החיבור באמפר של כל לוח. את האישור ייתן בעל רישיון בתוקף לעבודות חשמל לפי חוק החשמל, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו.

(4) אישור על בדיקת התאמתה ותקינותה של מערכת הגז לדרישות תקן ישראלי ת"י 158. את האישור בעל רישיון לעבודת גפ"מ לפי תקנות הגז (בטיחות ורישוי) (רישוי העוסקים בעבודות גפ"מ) התשס"ו-2006, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו.

6.19. נספחים

6.19.1. את פרסומי הרשות הארצית לכבאות והצלה, כולל תיקיית טפסים אחידים לאישורים, אפשר למצוא באתר הרשות הארצית לכבאות והצלה ולהורידם ממנו.